

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 3. V Celovcu 15. marca 1878. XXVII. tečaj.

Pridiga za IV. postno nedeljo.

(Ktere milosti deli nam zakrament presv. rešn. Telesa? Gov. —f—.)

„On je resnično prerok, kateri ima priti na svet.“ (Jan. 6, 14.)

V v o d.

V današnjem sv. evangelji se bere velik čudež, ktereга je storil usmiljeni Jezus. Krog 5000 mož, žen in otrok še prišteli niso, nasitil je s petimi ječmenovimi hlebi in z dvema ribama. Ko so vsi se nasitili, nabrali so še dvanajst jerbasov samih koscev, kateri so ostali tistim, ki so jedli. Nič manjši čudež je pa ta, ki ga dela in ponavlja usmiljeni Jezus še vedno med nami, kedar v presv. zakramentu rešnjega Telesa živi in redi naše duše za večno življenje. Tisuč in tisuč ljudi uživlja dan za dnevom to nebeško jed, in vendar je nikdar ne zmanjka. Pod podobo majhnega kruha uživajo verni kristjani Jezusa po vsem svetu z dušo in telesom, s kervjo in mesom, in vendar ostane Jezus še zmiraj cel in je še vedno pripravljen, da se sklene z nami v presv. obhajilu. O koliki čudež božje neskončne ljubezni!

Ljudje, ki so gledali čudež, ki ga popisuje današnje sv. evangelje, so rekli: „On je resnično prerok, kateri ima na svet priti.“ Po sili so hotli ga kralja postaviti. Predragi! spoznajmo tudi mi Jezusa za svojega Gospoda in Zveličarja, za svojega največjega dobrotnika; predragi, naredimo Jezusa za kralja svojega serca, in uterdimo njemu v svojem sercu s tem kraljestvo, da ga radi sprejemamo v presv. obhajilu. Da pa bomo tim rajši sprejemali presv. rešnje Telo, in da bomo tim boljše se pripravljali na sv. obhajilo,

zatorej hočem danes vam opisovati preobilne dobrote, ktere nam dotekajo iz vrednega prejemanja presv. rešnjega Telesa. P. m.!

Razlaga.

I. Tiste dobrote, ktere nam dotekajo iz vrednega prejemanja presv. rešnjega Telesa, so zares neprecenljive in neizrečeno velike. Le nekoliko bolj na drobno je pogledjmo, da se prepričamo.

a) Perva dobrota je ta, da se zedinimo na tesno z Jezusom. Ako bi se nam napovedal kak kralj ali kak drug imeniten gospod, da pride ta in ta dan k nam, da nas obiše, in da nam skazuje svojo milost in ljubezen: kaj ne, da bi nas to neizrečeno veselilo? Vsem svojim prijateljem in znancem bi dajali svojo srečo na znanje, in še dolgo po kraljevem odhodu bi imeli v mislih to nenavadno dogodbo. Pri sv. obhajilu pa pride k nam kralj vseh kraljev, gospod vseh gospodov; on ne pride samo v našo hišo, temuč tudi v našo dušo, v naše serce, in prinese nam seboj neizrečene milosti in dobrote. On sam pravi: „Kdor je moje meso in pije moje kri, ostane v meni, in jaz v njem.“ (Jan. 6, 57.) O to je nam zares neprecenljiva dobrota, sam Jezus je z nami!

b) Druga dobrota, ktera nam doteka iz vrednega sv. obhajila, je ta, da se ohrani in pomnoži v nas posvečujoča milost božja. Popotniki smo tukaj na zemlji. Iz časnega življenja potujemo v večno življenje. To pa sami veste, kako dobro dene trudnemu potniku v poletni vročini hladna senca, žejnemu bistra studenčnica. Vendar še vse bolje kakor hladna senca in bistra voda pokrepča in poterdí vredno sprejeto sv. obhajilo potnika, kteri potuje iz naše solzne doline gori proti nebeškemu Jeruzalemu. Kdor hoče po vrednem pristopiti k temu sv. zakramentu, mora se znajti na pravem potu, on mora biti v stanu posvečujoče milosti božje, biti mora brez vsakega smertnega greha. Sveto obhajilo ga potem nareja še boljšega, še bolj ponižnega in Bogu še bolj dopadljivega. S svetim obhajilom toraj poterdí in poveča se nam posvečujoča milost božja.

c) Tretja dobrota, ktera izvira iz vrednega prejemanja presv. rešnjega Telesa, je ta, da se nam odpustijo majhni grehi. Drago zlato se verže v razbeljeno peč, da se očisti v živem ognju žlindre in vsakega madeža. Enako tudi vredno sv. obhajilo vsega človeka tako pregreje, da ljubi Jezusa iz celega serca, in da iz ljubezni do njega sovraži vsak in tudi najmanjši greh; iz ljubezni do Jezusa obžaluje iz serca vse svoje grehe, in terdno sklene se resnično poboljšati. Ravno za tega voljo pa odpusti Bog človeku tudi manjše grehe, kar je zares prav velika dobrota. To dobroto bomo tem bolj spoznali in cenili, ako se spominjamo nekdanje ojstre sodbe božje, pri kteri bo treba odgovor dajati že od vsake prazne besede,

toraj od vsakega tudi najmanjšega greha. Po vrednem sprejemanu sv. obhajilo pa daje nam gotov pripomoček, da se očistimo tudi majbnih grehov, in da si naravnamo s tem pot do milostne in usmiljene sodbe.

d) Ako hočemo, da stanuje Jezus v našem sercu, ne sme se znajti v njem nobene zlobne misli, nobenega hudega poželjenja. Čisto mora biti naše serce, in k temu nam pomaga Jezus sam. Po vrednem sv. obhajilu namreč se pomanjša in ukroti v nas hudo nagnjenje, kar je četrta in sicer spet velika dobrota, katero nam daje zakrament presv. rešnjega Telesa. Znano vam je, kako nas vedno zalezujejo vidni in nevidni sovražniki, hudi duh, grešni svet in naše lastno hudo nagnjenje. V zakramentu presv. rešnjega Telesa pa imamo močno orožje, da užugamo in ukrotimo vse te sovražnike, kar nam poterdí tudi sv. Bernard, ki pravi: „Če se nahaja kdo med vami, ki ga zdaj ne moti več jeza in hudo poželjenje, skopost, nevoščljivost in druge strasti, naj to pripisuje vrednemu zauživanju telesa in kervi Gospodove.“ To resnico nam spričuje tudi sledeča dogodba, katero nam popisuje zgodovinar Cezarij. Nek vojščak je imel grešno znanje z neko malopridno žensko. Ko na smert zboli, pošlje po duhovnika, da bi ga prevedil s sv. zakramenti. Ker je pa vojak naravnost in očitno povedal, da ga nikakor ni volja, raztergati in podreti to pregrešno znanje, zato mu duhovnik niso smeli dati svete odveze, in ga tudi niso smeli obhajati, temuč so nesli presv. rešnje Telo spet v cerkev nazaj. To je pa šlo bolniku tako močno k sercu, da je poslal spet po duhovnika; očitno je potem obljubil, da bo potergal tisto grešno znanje, in da se ne bo več pečal z ono grešnico. Ko je sprejel zakramente sv. pokore in presv. rešnjega Telesa, spremenila se je njegova prejšnja ljubezen v tolik stud do greha, da je sam rekel: Rajši bi pogledal kačo, kakor tisto grešnico.

e) Jezus nam daje svoje telo in svojo kri v duhovno jed in pijačo za našo dušo. S tem nas poterjuje v dobrem in nas varuje prihodnjih grehov. Papež Inocencij pravijo: „Sveto obhajilo nas poterjuje v dobrem, nas očiščuje majbnih grehov in nas varuje velikih.“ In zares, kakor toplo solnce ogreva zemljo, in jej daje rast in rodovitnost, tako ogreva zakrament presv. rešnjega Telesa človeško dušo, in jej daje rast in stanovitnost v dobrem. — V mestu Ferara na Laškem je živel mestjan, kateri je imel že z mladega velike skušnjave zoper čistost. Nek pobožen duhoven mu svetuje kot gotov pripomoček zoper take skušnjave, naj pogosto hodi k sv. spovedi, in naj večkrat sprejema presv. rešnje Telo. Mestjan uboga in kmalo postane tako poterjen v dobrem, da je večkrat pravil: „Ako bi mi bil kdo prej svetoval, da naj hodim večkrat k sv. obhajilu, nikdar ne bi bil tolikokrat zapadel v svoj stari greh.“

f) Še ena dobrota, ktera nem doteka iz vrednega sprejemanja presvetega obhajila, je ta, da zadobimo zastavo večnega življenja. Sveto obhajilo, ako ga po vrednem sprejemamo, nam daje zagotovljenje, da bomo nekdanj častljivo vstali od smerti in vekomaj pri Bogu živeli. Naš Zveličar sam pravi: „Kdor je moje meso in pije moje kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ (Jan. 6, 55.) To truplo, v ktero mi sprejemamo meso in kri našega Zveličarja, Bog ne bo pustil v grobu strohneti za zmiraj, ampak obudil ga bo ob koncu sveta v novo življenje. To truplo, v ktero po vrednem sprejemamo dušo in telo svojega Boga. Zveličar ne bo pustil mrtvo v grobu, ampak obudil ga bo, da bo živelo vekomaj pri njem v nebesih.

II. Preljubi poslušalci! lahko spoznate iz tega, kako velike in neprecenljive so dobrote, ktere dobivamo pri sv. obhajilu, ako ga po vrednem sprejemamo. Te dobrote same naj bi nas priganjale, da večkrat sprejemamo ta presv. zakrament. Veliko je pa takih ljudi, kteri komaj po enkrat na leto hodijo k sv. spovedi in k sv. obhajilu, in svojo nemarnost še zagovarjajo z mnogoterimi izgovori.

a) Nekdo pravi: „Jaz bi rad hodil večkrat k sv. obhajilu, pa se bojim božjega ropa. Ako bi večkrat prihajal k božji mizi, bi se morebiti nekterekrti premalo pripravil. Ravno zavoljo tega hodim samo po enkrat na leto k sv. spovedi in k sv. obhajilu.“ — Predragi! res je božji rop velika hudobija. „Kdor po nevrednem je in pije, je in pije sam sebi pogubljenje“, uči sv. Pavelj. (I. Kor. 27, 29.) Toda iz tega strahu ne sme nikdo najsvetejšega zakramenta zanemarjati. Tak strah naj človeka le samo opominja, da naj se pripravlja prav skerbno na sv. obhajilo. Gotovo pa je, da se boš ložeji pripravljaj na sv. obhajilo, ako večkrat hodiš k božji mizi, kakor takrat, če greš le samo enkrat v leto. Sv. Ambrož pravi: „Živi tako, da boš smel vsakega dne sprejemati presv. rešnje Telo.“

b) Drugi se izgovarja in pravi: Rad bi hodil večkrat k spovedi in k sv. obhajilu, pa pri nas ni navade večkrat hoditi.“ Pa, ljubi kristjan! kaj bi ti storil, ako bi se znašel na nekem razpotji. Ob desni bi se zvijala sterma steza, s ternjem preprežena na visoko goro, in le malo ljudi bi videl hoditi po njej. Ob levi bi pa se raztegala široka cesta, ki po ravnem zložno pelje, in veliko ljudi bi hodilo veselo po njej. Na ktero stran boš ti zavil svoj pot? Ako bi videl, da zija na koncu široke ceste globok prepad, iz kterega šviga ogenj, in v kterega padajo vsi popotniki: mar pojdeš za njimi? Ako pa bi gledal za sterma stezo neko lepo mesto, kamor pride tistih malo popotnikov, da se tam večno veselijo: mar ne pojdeš rad tudi ti za njimi? Glej, tudi ljubi Jezus govori o široki cesti, ki pelje v pogubljenje in o ozki ali tesni cesti, ktera pelje v večno življenje. Preljubi! ne ravnajte se po navadah hudega sveta, temuž z vso skerbjo skerbite, da sv. nebesa zadobite.

c) Tretji se izgovarja znabiti rekoč: „Ako bi hodil večkrat k sv. obhajilu, imenovali bi me hinavca. Sveti apostelj Pavelj je rekel, da mu je celo malo na tem, kako ga svet sodi, da le ljubezen Jezusovo ohrani, tako mislite zastran duhovnih reči tudi vi. Če vas zaničujejo posvetni ljudje zavoljo vaše pobožnosti, kaj si je na tem? Vsem ljudem nikoli ne bote ustregli; da le Bogu ustrezete, pa bo vse prav. Zveličar sam vas tolaži in serčne dela rekoč: „Blagor vam, ako vas ljudi zaničujejo in preganjajo in vse hudo po krivem govorijo zavoljo mene zoper vas. Veselite se in se radujte, zakaj vaše plačilo je veliko v nebesih.“

d) Še nekdo poreče: „Jaz ne hodim večkrat k sv. obhajilu, ker nočem se hvaliti pred ljudmi!“ Takemu povem samo besede našega Boga in Zveličarja, ki pravi: „Kdor me bo spoznal pred svetom, tega bom tudi jaz spoznal pred svojim nebeškim Očetom; in kdor me bo zatajil pred svetom, tega bom tudi jaz zatajil pred svojim nebeškim Očetom.“ Spoznajte toraj, da je prazen vsak izgovor. Ne da bi se pokazali ali pohvalili, temuč da bi Boga očitno spoznali, Bogu veselje naredili in za svojo revno dušo poskerbeli, sprejemajte večkrat presveto rešnje Telo.

Sklep.

Preljubi kristjani! velike se dobrote, ktere nam dohajajo iz sv. obhajila. Vendar teh dobrot postane deležen samo tisti, kdor vredno prejema presveto rešnje Telo. Kdor pa hodi večkrat k sv. obhajilu, pa ne občuti v sebi nobene take milosti in dobrote, tak naj dobro pregleda svojo vest, mar ne hodi po nevrednem k sv. obhajilu. Tak je podoben človeku, ki z rešetom zajema vodo; dobička nima, rešeto spridi in sam truden postane. Po nevrednem sprejeto sv. obhajilo mu ne bo v blagor in življenje, ampak še celo v pogubljenje. Ravno za tega voljo pripravljajmo se posihmal prav skerbno na sv. obhajilo. In potem nam bo sv. obhajilo zares studenec milosti, iz katerega nam bo izviral a časna sreča in večno zveličanje. Amen.

Pridiga za V. postno nedeljo.

(Grešno obhajilo. Gov. F. R.)

„In tedaj so vzdigovali kamena, da bi v njega lučali; Jezus pa se je skrila in je šel ven iz tempelja.“ (Jan. 8, 59.)

V v o d.

Večkrat je hotel Jezus s čudeži judovsko ljudstvo prepričati, da je zares božji Sin in obljubljeni Zveličar, pa niso mu verovali, le dolžili so ga, da s pomočjo hudega duha dela svoja čuda. Opomnil je ljudstvo tudi na svoje sveto življenje in rekel: „Kdo izmed vas me zamore greha prepričati?“ Kdor tako sveto živi, tak ne more biti s nudim duhom v zvezi. Kakor nam pravi današnje sv. evangelje, razlagal je ljubi Jezus svojim poslušalcem tudi svojo božjo natoro rekoč: „Resnično resnično vam povem, preden je bil Abraham, sem jaz.“ Kar pa so kazali čudeži, prerokovanja, sveto življenje in besede Jezusove, da je namreč Jezus zares božji Sin in naš Zveličar, tega Judje verovati niso hotli. „Poberali so kamena, da bi v njega lučali; Jezus pa se je skrila, in je šel ven iz tempelja!“

Preljubi kristjani! Judje so vzdigovali kamenje zoper svojega Boga, to je bila velika hudobija, pa pustimo to, ker to ljudstvo že plačuje svojo terdovratnost in svoje zadolženje. Poglejmo zdaj na nas, in obrnimo svoje misli na take, kateri sveto obhajilo po nevrednem sprejemajo, ker tudi taki kamnjajo ljubeznjivega Jezusa. Da bi taki nesrečni kristjani se zavedli in spoznali svojo hudobno prederznost, in da bi vsi skerbno se varovali grešnega obhajila, zato vam hočem danes razlagati: Kako veliko hudobijo dela tak, kdor po nevrednem sprejeme presveto rešnje Telo.

Preljubi! pokazal sem vam zadnjikrat veliko srečo po vrednem sprejetega sv. obhajila, naj vam danes še v svarilo pokažem veliko nesrečo grešnega ali po nevrednem sprejetega obhajila. P. m.!

Razlaga.

I. „Človek naj preišče sam sebe, in potem naj je od tega kruha in pije od tega kelha; zakaj kdor po nevrednem je in pije, ta si je in pije sodbo,“ tako nam kliče sv. apostelj Pavelj. (I. Kor. 11, 27.) Mili Jezus je postavil zakrament presv. rešnjega Telesa v spomin svojega britkega terpljenja in v živež naših duš, da bi je redil za večno življenje. Kedar zauživamo ta sveti živež, moramo imeti čisto vest in pobožno serce, sicer si jemo in pijemo večno pogubljenje. Kdor pa zauživa po nevrednem presv. rešnje Telo, tak se mi dozdeva enak hudobnemu Herodežu.

Ko je bil rojen Jezus Kristus v Betlehemu, prišli so trije modri iz Jutrovega v Jeruzalem in so uprašali kralja Herodeža, kje je rojen novi kralj judovski? Herod se je prestrašil, poklical je pismarje in je izpraševal, kje ima po svetih pismih priti na svet obljubljeni Mesija? Ko izve od njih odbrano mesto, reče kralj modrim: „Hodite v Betlehem, iščite skerbno novorojeno dete, in kedar ga najdete, pridite hitro k meni nazaj in mi povejte kraj, da tudi jaz grem in ga molim. Ker pa to ni bila prava misel Herodova, zato je božji angelj opomnil modre v spanji, naj hodijo po nekem drugem potu domú, ker Herodež hoče le dete zamoriti. To je pokazal ta brezbožni kralj, ko je dal vse fantiče pod dvema letoma umoriti misleč, da tako tudi zajeme novorojenega kralja. O pregrešni in nesrečni Herodež!

Taki Herodeži so vsi ljudje, kateri se prederznejo po nevrednem sprejeti sv. obhajilo. Oni poklekujejo tukaj pred Boga in kažejo očitno, da hočejo Jezusa častiti, v sercu pa so sovražniki njegovi. Oni poklekujejo pred oltar in lažejo vsem kristjanom, da so spokorjeni otroci božji in zgrévani bratje Jezusovi, v sercu so pa strašni hudobneži, ki hočejo Jezusa umoriti. Oni se zbirajo pri mizi božji in se kažejo pobožne ovce Jezusove, pa v njih sercu gospodari še hudobija, ker hočejo presvetega Jezusa skleniti s satanom, ki v njih prebiva. O hudobni Herodeži, o nesrečni grešniki! Herodeževo delo je, poklekniti pred spovednika brez terdnega sklepa svoje življenje popboljšati. Herodeževo delo je, stopiti po slabi spovedi še k božji mizi in Jezusa sprejeti. Herodeževo delo je, velikonočno jagnje jesti, pa grešnih priložnosti ne zapustiti, pa sovražnikom ne odpustiti, pa storjenih krivic ne poravnati, pa danega pohujšanja ne odpraviti! Oh koliko Herodežev stoji okoli tebe, moj Jezus! kateri ti strežejo po življenji. Oni bi te umorili, ako bi ti bil umerjoč!

II. Preljubi kristjani! močno gerdo in pregrešno je to, da kdo po nevrednem stopi k božji mizi. Tak človek je prav nesrečen in hudobnemu Herodežu podoben, ki je hotel nedolžno dete Jezusa umoriti. Velika je taka hudobija! Kdor pa sprejema po nevrednem presveto obhajilo, tak je podoben tudi Judežu Iškarjotu, kateri je odrašččenega Jezusa izdal.

Cela tri leta je hodil Judež za Jezusom. Sprejemal je od njega imenitne dobrote; slišal je ves čas prelepe nauke; gledal je čudeže, ktere je delal Jezus. Vse tó bi lahko ga prepričalo, da je Jezus zares Sin božji, vendar vse to ga ni motilo, ko je slišal, da hočejo Judje umoriti Jezusa. Za nekaj denarja obljubi, da jim Jezusa na tihem izroči. Hudobni Judež! Pri vsem tem je prišel nesrečni Judež vendar še k zadnji večerji, z drugimi aposteljni je sedel z Jezusom pri mizi, od Jezusovega kruha je jedel, in pil je od Jezusovega kelha. Nič ga niso pretresle Jezusove besede: „Gorje tistemu človeku, po katerem bo Sin človekovi izdan.“ Nič ga ni ganila ljubezen Jezusova, s katero je umival noge vsem aposteljnem

in tudi njemu. Šel je iz sobane, poiskal veliko druhal, pa se podal na Oljsko goro Jezusa lovit. Znamenje prijavnosti je moralo služiti kot znamenje hudobije. Poljubil je Judež Zveličarja, ko ga je izdal sovražnikom. O nesrečni Judež, o gerda hudobija!

Preljubi kristjani! Ne hudujmo se nad Judežem, on je že sprejel plačilo za svojo hudobijo. Poglejmo zdaj sami sebe, zakaj vedite, da je vsak kristjan podoben Judežu, kedar po nevrednem sprejme presv. rešnje Telo. Neizrečeno veliko dobrot je storil nam ljubi Jezus. S svojo lastno kervjo je rešil nas večnega pogubljenja, ko je umerl za nas na križu. Rešil nas je satanske oblasti in je vzel nas za svoje brate in sestre, ko smo sprejeli sv. kerst. Dal je nam svete nauke, da po njih živimo in nebesa si zaslužimo. Za živež našim dušam je pa postavil presv. zakrament rešnjega Telesa, v katerem nas Bog sam obišče. Vsega tega tak človek ne obraja, kateri z grehom gre k božji mizi. Kakor hudobni Judež med pobožne aposteljne, tako se poda tak grešnik med druge kristjane in ž njimi stopi k sveti večerji. Judež je samo poljubil Jezusa, kdor pa gre po nevrednem k sv. obhajilu, tak sprejeme Jezusa na svoj jezik in ga shrani v svoje serce, v katerem kraljuje sovražnik Jezusa Kristusa, sam hudi duh. Tako Jezusa hudemu izdaja. O nesrečni grešnik, hujši kot Judež, gerši kot Herodež! Ti izdajaš svojega Zveličarja in zaničuješ svojega Boga!

Znano je, kako nesrečen konec sta storila oba sovražnika Jezusova Herod in Judež. Pervega se je lotila neka strašna kuga, da je začel gnjiti pri živem telesu. Meso je v koscih padalo raz njega, dokler ni izdihnil svoje duše v strašnih bolečinah. Judež je spoznal svojo krivico, pa ni imel več zaupanja na usmiljenje božje. Vergel je kervavi denar od sebe in je šel ven pred mesto, pa se je obesil na neko verbo ob potoku. Tako nesrečna je bila toraj smert teh dveh sovražnikov in izdajavcev Jezusovih! Oh pomislite vsaj, da smert takega kristjana, kateri je tema dvema podoben, ne bo ničesar boljša. Zveličar sam pravi nam po svojem aposteljnu: „Kdor po nevrednem jé od tega kruha in pije od tega kelha, ta si jé in pije sodbo.“ Zatoraj naj se vsak dobro preišče in svojih grehov spové, preden stopi k božji mizi, da sprejeme presv. rešnje Telo.

Sklep.

Preljubi kristjani! poslušajte besede, ktere je rekel Jezus Judom, ko so hotli ga kamnjati: „Veliko dobrih del sem storil med vami, zavoljo kterega me hočete kamnjati?“ Tudi vsakega izmed nas, kdor bi hotel po nevrednem stopiti k božji mizi, Jezus milo kliče in svari rekoč: „Dokler so ptujci me zaničevali in sovražniki me preganjali, sem poterpel. Da pa ti, kristjan, kterega serčno ljubim, za kterega sem svojo kri prelil, kteremu sem svoj

nauk in svoje ime dal: da ti kristjan mene preganjaš in zaničuješ, tega ne morem prenašati.“

Kedar toraj greste k božji mizi, da bi se nasitili Jezusovega mesa; kedar vzdignejo mešnik sveto hostijo rekoč: Glejte jagnje božje, katero odjemlje grehe sveta: takrat poglejte skerbno še enkrat v svoje serce, in preiščite še enkrat vse kote svoje vesti. Presodite se dobro, ali ste vredni sprejeti sveto obhajilo, ali ne. Ako ne čutite svoje vesti čiste pred Bogom, pa odstopite, zakaj boljše je, da od tega kruha ne jeste, kakor da bi po ne vrednem zavžili presv. rešnje Telo. Čeravno ne greste danes k sv. obhajilu, saj lahko jutre pridete.

Preljubi! Kedar ste z božjo pomočjo se ozdravili svojih dušnih ran in svojih grehov se očistili, potem še ni vse postorjeno. Olepšajte še svojo dušo z gorečo ljubeznijo do Boga, z velikim zaupanjem na njegove in obljube s terdno vero v njegove svete nauke. In če ste potem ponižno kakor evangeljski stotnik sprejeli Jezusa, zgodilo se bo, kar prosijo mešnik, kedar delijo sv. obhajilo: „Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa naj ohrani tvojo dušo za večno življenje.“ Amen.

Pridiga za VI. postno ali cvetno nedeljo.

(Nezvestoba Judov in kristjanov. Gov. — f.—.)

„To ljudstvo me časti le z ustmi, njegovo serce pa je daleč od mene.“

(Mat. 15, 8.)

V v o d.

Na svojem poslednjem potu v Jeruzalem je ozdravil Jezus slepca Jerihonskega. Množice so vidile ta čudež, in se navzele svetega spoštovanja do Jezusa. Blizo ob tistem času je bil tudi obudil Lazarja in si pridobil ljubezen in največo hvalo ljudstva. Tako močno so ga obražali, da so mu zelenje stlali in celo svoja oblačila razgrinjali po potu, in vpili na ves glas rekoč: „Hosana Sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem.“

Spomin te častitljive poti Jezusove se obhaja na današnji dan po vsem keršanskem svetu. Pa komaj skončamo veličastno procesijo, že zaslišite terpljenje Gospodovo oznanovati. Veselo petje se nenkrat spremeni v žalovanje. S tem nam pač sv. cerkev prelepo na znanje daje nestanovitnost Judov — pa tudi nezvestobo kristjanov.

Kako dolgo so nek Judje slavili Jezusa? Kako dolgo so ga ljubili in spoštovali? Vem, da to veste, ljubi kristjani! Kmalu na to, že čez nekatere dni so zagnali ves drugačen glas ter vpili: „Križaj, križaj ga!“ Ker je Zveličar vse to že naprej vedel, ga gotovo ta hvala nič kaj prav ni razveselila. Mi pač očitujemo Judom njih nezvestobo; vendar so mar kristjani kaj boljši? Ali ni tudi med nami nezvestobe brez konca in kraja? V naše posvarjenje in poljšanje bomo toraj danes premišljevali:

I. Nezvestobo Judov do Jezusa, dokler je na zemlji; in

II. Nezvestobo kristjanov do Zveličarja, ki kraljuje zdaj gori v nebesih. P. m.

Razlaga.

I. Ko je videl Jezus pred svojim terpljenjem zadnjikrat Jeruzalemsko mesto pred seboj, razjokal se je nad njim, ker je naprej videl strašni konec mesta in pogubo tolikih duš. Svojim učencem je naznanil svoje terpljenje in neznane krivice, ktere mu bodo storili nehvaležni Judje; časti pa, ki so mu jo skazovali na današnji dan, poprej nič ni bil omenil. In vendar je za to čast ravno tako vedel, kakor za svoje terpljenje. Če je pa za njo vedel, zakaj pa je ni povedal apostelnom? Zatoraj ne, ker mu ljudska hvala ni delala veselja ampak le žalost. Vedel je namreč, koliko velja in kako nestanovitna je vsa ljudska pohvala.

Motili bi se, ako bi mislili, da so Judje Jezusa zmiraj sovražili. Tega ne, temveč ljubili in spoštovali so ga kot največjega preroka in čudodelnika. Toda nestanovitno je bilo njih spoštovanje. Ko je bil Jezus v življenje obudil Najmlanskega mladenča in ga izročil njegovi materi, opadel je vse velik strah, da so rekli: „Velik prerok je med nami vstal, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.“ — Oživel je Jajirovo hčerko, in blizo in dalječ so gnali mu hvalo. — Ko je ravno ta čudež storil nad Lazarjem, niso mogli nikoli zadosti se načuditi. Vsi v strahu in skerbeh so rekli pismarji in farizeji: „Če ga pustimo še dalje tako ravnati, bodo na zadnje vsi od kraja verovali vanj!“ — Od rojstva slepemu je dal pogled, otemel je obsedence, in ljudstvo je na glas vpilo: „Kaj takega še nikoli ni bilo videti v Izraelu!“ — S samo besedo je utolažil in ukrotil šumeče morje, in ljudje so stermeli in rekli: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“ — V puščavi je tri dni poslušalo ljudstvo njegove nauke; na to pa jih je sestradane in gladne nasitil po prečudnem potu, in ljudje so ga hotli vzeti po sili in kralja narediti. Prišel je v Jeriho, in vsak bi ga rad vzel pod streho, godernjali so bogati, da se ni oglasil k njim, temveč ostal pri grešniku Cabeju.

Njegova beseda je na noge spravila cele okrajne, trupoma je vrelo ljudstvo za njim. Njegovi čudeži so tako rekoč s silo morali ljudi, da so va-nj verovali in ga občudovali. Njegove dobrote do revežev, bolnikov in grešnikov so mu pridobile ljubezen in hvaležnost teh revežev. In vendar, oh, kolika nezvestoba, nobeni ga ne zagovarja. Farizeji pravijo: „Z Belcebubom, višjim hudičev, izganja hudiče,“ in ljudstvo zgublja zaupanje do njega, in verjame obrekovalcem. — Tisti, ki so poprej vpili: „Velik prerok je; zares, on je Odrešenik!“ kričé zdaj z njegovimi sovražniki: „Zapeljivec je!“ — Tisti, ki so ga hotli poprej kralja narediti, ga zdaj razglasé puntarja, ki se dviguje zoper cesarja, ter tirjajo njegovo smert. — Tisti, ki so ga tolikokrat častili kot dobrotnika ljudi, ga imenujejo zdaj sovražnika ljudstva.

Kje so bili, kedar je terpel, tisti, katerim je dal zdravje, in iz katerih je izgnal hudiče? Kje so bili njih bratje in zlahtniki? Kje je kateri, da bi se bil za-nj potegnil? Kje je kdo, da bi ga bil zagovarjal zoper sovražni krik serdite množice? Kje je kateri, da bi se bil ustavljal šuntanju in hujskanju farizejev? Izmed sto in sto tistih, ktere je ozdravil, katerim je grehe odpuščal, ni nikogar, ki bi ga tolažil, in ga v solzah spremljeval po križevem potu, ali mu podal požirek hladne vode. Le samo Veronika, in Jezusova prežalostna mati, in Janez in Magdalena, in še nektere žene Jeruzalemske jokajo za njim.

Kolika omahljivost, kolika nestanovitnost je to! Oh pač je Zveličarja serce bolelo pri takem obnašanju ljudstva! Ko bi ga Judje ne bili poprej spoštovali, občudovali, ljubili in častili, bi ga ne bila bolela tako hudo njih kervizeljnost. Pa ravno to mu je narejalo gotovo tem hujše bolečine, da so zapeljive više duhovne in farizeje poslušali bolj, kot vse njegove besede in prečudna dela; da je vse ljudstvo, ktero mu je poprej hosano pelo, ga zdaj zapustilo kar naenkrat, in zraven še celo kervoželjno tirjalo njegovo smert. O Jezus je pač dobro poznal to ljudstvo in ga že poprej popisal po prerokih rekoč: „To ljudstvo me časti le z usti; njegovo serce pa je dalječ od mene.“ To mu očituje v neznanih bolečinah na križu ter pravi: „Ljudstvo moje! kaj sem ti storil?“ — Pa tudi mi kristjani smo njegovo ljudstvo, tudi nam je delil le same dobrote, in vendar mu tudi mi skazujemo enako nezvestobo, kakor Judje nekdam.

II. Kdor pozna svet in prebivalce na svetu, tudi ve, kako malo se je zanašati na njih pohvalo. Danes imamo prijatelje, in jutre so že ravno oni naši neprijatelji; danes nas hvalijo, in jutre nas grajajo. Da je tem res taka, si je berž ko ne skušal že slehern zmed nas; najbolj pa si je to skušal sam božji Sin. Zakaj nehvaležni so bili Judje, še bolj nehvaležni, nestanovitni in nezvesti so pa kristjani, ki nobenega izgovora nimajo v svoji hudobiji.

Kristjanje hvalijo Jezusa z vsakdanjo molitvijo, ga hvalijo zjutraj, hvalijo zvečer. Komaj je „Hosana“ iz ust, oglašajo se že tudi „Križaj ga“. To pa kličemo z vsako jezno besedo, z vsako nesramno besedo, z vsako obrekljivo besedo. In veliko jih je, ki jim ta klic samo ni še zadosti, temveč zraven tudi še zares križajo Kristusa s svojim pregrešnim življenjem. Kdor ne živi, kakor moli, ta časti Kristusa le z usti, le na videz, in se od Judov nič ne loči. Njegova nezvestoba je le še tem ostudniša, ker jo vganja kot kristjan.

Ne zasramovaje, kakor nekdanj rabeljni, temveč iz spoštovanja se kristjan vklanja Jezusu in njegovemu presvetemu imenu, in vendar onečasti svojega Gospoda z življenjem, katero ne dela časti njegovemu imenu. Ves nezvest ga zapusti ob ravno tistem trenutku, ob katerem je koleno pripogoval pred njim. „Jezus tebi živim,“ kliče v cerkvi, kedar zagleda zakrament sv. rešnjega Telesa, — komaj pa zapusti hišo božjo, že spet služi grehu in satanu. Ali je bila pač hinavščina nezvestih Judov večja od te hinavščine?

Zakrament sv. rešnjega Telesa ima vsak pravoverni kristjan v največi časti, ter ga moli, kedar je v cerkvi izpostavljeno, ali ga spremlja k bolniku, ali gre za njim v procesiji na sv. rešnjega Telesa dan. Kakor nekdanj, mu tudi ta dan kristjani z zelenjem in s cvetjem posipajo pot, lepšajo hiše in kličejo: „Bodi čaščen in hvaljeno presveto rešnje Telo!“ — In morda ne terpi dolgo, ko ravno ta kristjan v hudi jezi preklinja sv. zakramente in dopušča, da njegovi podložni prestrašno preklinjajo; kristjan s svojim hudobnim življenjem nečast dela sv. rešnjemu Telesu, ktere ga je malo poprej častil s svojim jezikom. Tak objema po Judeževo svojega Gospoda, ga izda in križa po nevretnem obhajilu. „O Gospod, jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho,“ govori s ponižnim stotnikom; komaj pa je Gospod prišel v hišo njegovega serca, ne ravna ž njim kot s svojim gostom, ampak ga preganja kot svojega sovražnika, ga pretepa s svojimi grehi, ga zaničuje s svojo mlačnostjo in ga preganja s posvetnim svojim duhom. Tolike nezvestobe celo med Judi ni najti! Tolika nezvestoba se celo med njimi ne ponavlja tolikokrat.“

Pač lepa beseda je pozdravljenje: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Vsak dan hvalimo Jezusa v Češčenasimariji, kedar pravimo: „Žegnan je sad tvoje telesa: Jezus.“ Kolika nezvestoba do Jezusa pa je, če toliko število njegovih otrok te hvalilne besede sicer prav pridno ima v ustih, pa jim iz ravno teh ust prihaja zasmehovanje svete vere, njenih služabnikov in svetih reči! Taki siromaki pač ne čutijo, kako da kot lažniki in strupeni hinavci same sebe zasramujejo. Zdaj Jezusa hvalijo, kmalo pa v slabih tovaršijah ravno tega Jezusa žalijo. Oh taki zasramujejo onega Jezusa, kateri je rekel: „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“

Kedar se k spovedi pripravljamo, kličemo tudi mi: „Jezus, Sin Davidov, usmili se me!“ In Jezus se nas usmili, in nas ozdravi; v prvi skušnjavi pa pozabimo njegove dobrote, in nehvaležni nimamo nobene besede, s katero bi se potegnili za Jezusa, kedar zaničevalci sv. vere preklinjajo njega, njegovo sv. cerkev in njegove služabnike ali njene sv. navade. V minulih letih se je pokazalo prav očitno, kako nezvesto so celo tisti, kar je boljših, se odmaknili, kedar so se hudobneži vsajali na to, kar je svetega. Le malo jih je, kateri bi bili Jezusu zvesti kakor Marija, Janez, Magdalena in Veronika.

Našo nezvestobo spričujejo vse naše nedelje in prazniki, ki so nam res živi spomin cvetne nedelje in velikega petka. Zjutraj se povsod razlega: „Hosana!“ Zjutraj kristjani molijo, poslušajo besedo božjo, vklanjajo kolena: popoldne pa se že sliši: „Križaj ga!“ Popoldne nič več ne služijo Bogu, temveč satanu, pregrehi in hudobiji. O neizmerna hinavščina kristjanov, nesrečna omahljivost, zaničljiva nezvestoba do Jezusa! „To ljudstvo me časti le z usti; njegovo serce pa je dalječ od mene!“ prav lahko Zveličar kliče tudi nam ravno te ojstre besede.

Sklep.

Ljubi kristjani! sramujmo se hinavščine, obžalujmo tolikokrat razodeto svojo omahljivost in nezvestobo, zakaj huda kazen čaka nezveste. Kazen pa bo ravno tista, ktera je zadela Jude, nesreča in revščina tukaj na zemlji, nekdam pa večno pogubljenje. Kedar Boga hvalimo, hvalimo ga iz serca in da nam gre hvala zares iz serca, to naj spričuje naše življenje. Nikoli nikar ne pozabimo besedi Jezusovih, ki pravi: „Ne vsak, ki pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak kdor stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.“ Amen.

Pridiga za veliki petek.

(Poglejmo na Kalvarijo. Gov. F. Zupan.)

„Glejte les križa, na katerem je viselo izveličanje sveta. — Pridite častimo.“
Cerkvena molitev.

Vvod.

Dve sveči najmanj gorite pri altarji, kamor prihaja vsaki dan katoliški mašnik, da bi opravil najsvetejši dar Bogu najvišemu. Danes zjutraj so prišli sicer tudi duhovni k altarju, pa sveče ni

bilo prižgane nobene; ugasnjena je bila tudi svetilnica pred velikim altarcem. Kako je to? Dragi moji, danes je smertni dan Gospodov. Ugasnila je luč sveta, zato se je brez luči začela služba božja današnjega dneva.

Ce v hiši umerje kdo, pregernejo se okna, da temno postane v sobah, kar se vjema z žalostjo bolj kot vesela luč. V černa oblačila se napravi vsa sorodovina, ker črna barva nam je spleh barva resnobna. Tudi v cerkvi so danes zagernjena okna, in duhovni so pristopili v černih oblačilih k altarju: saj je umerl ta, ki so na-nj kot na podlagni kamen zidane cerkve po zemlji. Hrami božji naj toraj žalujejo s svojimi služabniki vred. Toda če tudi črna mašna oblačila duhovnov opazujemo, nekervavi dar sv. maše vendar ni se opravljal na širnem svetu danes nikjer. Kako zopet to? Zato, ker se na križi kervavo daruje danes sam Gospod. Kako bi bila toraj sv. maša danes, dar tako vesel ob dnevu, ko vlada žalost neizmerna?

Življenje Kristusovo je bilo tihotno zadnji čas. Tiho nedeljo nam je brala sv. cerkev evangelij, kateremu konec so bile besede: „Jezus pa se skrije in iz tempeljna gre.“ Na te besede cperta je cerkev zagernila vse podobe križanega, in tudi po hišab se opazuje sem ter tje ta cerkvena šega. Danes, veliki petek, ste videli križ zagernjen v prežalostno černo. Toda razgerniti se mora danes križ, saj bo na Kalvariji povišan stal pred našimi očmi, in naš Zveličar bo na njem. Zato mašnik med zjutrajnimi opravili v roko vzame s černim prikrito razpelo, razkriva je v spomin, da so bili slekli tudi Jezusu oblačila ter trikrat poje: „Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta.“ In vselej se mu odpeva: Pridite častimo!

Te besede: „Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta. — Pridite častimo,“ naj bodo tudi vodile današnje premišljevanje naše. Krog sv. križa, dragi moji, vstopimo se to tiho uro. Na njem umira danes stvarnik nebes in zemlje. Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta. — Pridite častimo.

Razlaga.

1. Križanje. Divja množica pripelje Jezusa na morišče, Golgota imenovano po hebrejski, po latinski pa Kalvarija, t. j. mesto mertvaških glav. Sedaj se križanje začenja. Da so zljajševali strašno terpljenje tem, ki so bili obsojeni na križ, dajali so jim (kakor vemo iz popisovanja starih pisalcev) omotice piti. Jezusu tudi ponujajo vina z miro in žolčem zmešanega; pokusi ga, toda ne pije ne, ker s polno zavednostjo hoče terpeti za nas. Že vravnujejo križ — sedaj ga vstavljajo v zemljo. Na to slečejo Kristusa, potegnejo ga z vervmi na križ ter ga posadé na kolček, ki moli ravno iz srede križa. Raztegnejo mu roki, ter povežejo ji z vsem truplom vred terdo. Potem dolga žreblja prebijejo skozi njegovi presveti roki; z dvema

takih žrebljev predrejo tudi njegovi presveti nogi. Glejte, Kristus je križan!

Kaj toraj terpi Kristusova človeška natora med strašnim križanjem? Križanje je neizrečeno sramotno usmertenje, polno najbitkejših bolečin. Mislite si človeka na križi visečega brez obleke. Roki in nogi so z žreblji prebiti tam, kjer se steka največ žil ter najbolj boli. Pri najstrašnejših bolečinah si pomagati celo nič ne zamore; če se le gane, postanejo rane še večje od prej. Mislite si, kako se prisad poprijema prebodeh rok in nog, kako pri takem stanu kri sili proti persam in v glavo ter vzrokuje neznano tesnobo duha; kako prihaja sedaj nesterpni mraz, sedaj suha vročina. Pri vsem tem pa ni ga trenutka, da bi odleglo; ni mogoče se obrniti na drugo stran, kakor se oberne lahko sicer vsaki bolnik, da si polajša s tem vsaj nekoliko bolečine. Nepopislivih bolečin bi rešila križanega smert, smert pa dolgo noče priti, ker je zdravo vse oserenje, če tudi je zelo ranjeno truplo. Stari pisalci, ki so bili priče križanju, pravijo: „Že ta misel, da bi se križal prost deržavljan rimskega cesarstva, je gnjusobna.“ Studom se obračajo od te zaničevane kazni.

In tako visi nekaj čevljev visoko med zemljo in med nebom stvarnik nebes in zemlje, oblačit oropan, na križ pribit. — Sveti Oče nebeški! v kakem stanu pustiš svojega Edinorojenega! In Kristus terpi vse to ne kot človek samo, ampak tudi kot Bog, toraj kot Bog in človek. Zato je tudi, kakor je terpljenje njegovo brezkončno, tako zasluženje Kristusovo brezkončno. In kaj pa množica dela, ki stoji krog križa tistega, ki je umerl tudi za njo? Brezserčna je ta množica, ni podobna ljudem: Bog-človek, ki odrešuje tudi njo, služi njej v zasramovanje. Duša moja ostermuje, saj mi jezik pri tem ne ve govoriti pravih besedi. Vtopi se, duša moja, za nekoliko trenutkov vsaj v ta strašni pogled! Veliko milijonov kerščanskih serc je že ganil ta pogled, da so razumela in ž njim vred čutila vso ljubezen in terpljenje križanega Zveličarja. Skušaj umeti ljubezen in vsaj nekoliko ž njim vred čutiti terpljenje Gospodovo tudi ti, duša moja! Glej! sv. cerkev žaluje, kedar se spominja terpljenja Gospodovega; razumi tudi ti sveto cerkev ter žaluj, duša moja!

2. Mati. Pod križem Kristusovim stoji med drugimi ženami tudi Mati njegova. Ta trenutek se izpolnuje tako strašno, kar je govoril kedaj Simeon starček materi Mariji rekoč: „Tvojo dušo bo meč prebodel!“ V resnici meč bridek in nepopisljiv!

Mati toraj pod križem svojega Edinorojenega! Mati! lepa, prelepa beseda. Kaj ne stori vsega zemeljska mati v prid svojih otrok! Povsod po svetu je dobro temu, ki ima mirno vest; pa najlepše je pri ljubi materi doma. Mati je tista mučenica, ki prečuje neč in dan ob zibeli; mati misli in misli, kako bi za odraščajoče otroke poskerbela bolje, da bi se naučili več, in da bi se ne po-

pačili med svetom. Dobra mati je v človeški podobi angelj varuh cele rodovine. Če mati umerje, poderli so se hiši trije vogli. Vsaj to upanje pa vživlja večidel materino serce, da jo bodo preživeli otroci, in jej hvaležno zatisnili oči kedaj na smertni postelji. To dela mati človeška.

Vi, dragi moji, pa si mislite danes globoko čutečo mati, ki stoji pod križem sinovim, ktereга neizrečeno ljubi. Mati Mesijevo si mislite, tisto nad vse srečno, njo milosti polno med ženami si mislite pod križem Edinorojenega. Potem pa se uprašajte, kako je zamogla prenašati tako neprenesljivo zasramovanje Sina svojega, ki ni človek samo? Pa Marija ne spremlja samo Jezusa v smertno težavo; ampak krepko stoji v voljo božjo vdana pod križem. Ne čudi se jej, Marija ni zastoj iz kraljeve rodovine Davidove; tudi duša njena je navdana visocih kraljevih misli. Saj je ona tudi prva umela, da mora Jezus umreti v rešenje človeškega rodu. Saj je ona, ki se imenuje dekle gospodovo, pripravljena tudi, če je božji sklep tak, spremi sina pod križ, celo v smert. Pripravljena je gledati sinovo umiranje; božji Sin naj umerje zasramovan v pričo svoje Matere.

3. Zapuščanje. Tri ure skoraj že terpe strašne smertne težave Kristusove na križi. Solnce otemneva; kako pa hoče svetiti, dokler umira stvarnik njegov? Najčrneje djanje, kar jih je videla zemlja do sedaj, naj tema pokriva. Bolečin trepetajo Gospodovi udje, kamor oberne glavo, nova britkost. — Ali ni še prišla rešilna ura človeškega rodu? Nebeški oče, odvzemi Sinu daljno terpljenje! Prijazna smert! predolgo se ne mudi: ti ključ, ti vrata, ti srečna cesta, ki pelje nas iz bolečine mesta! Sedaj vendar se odprejo molčeča Gospodova usta, da govore besede: „Eli, eli lamma sabac thani“ po naše, Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!“

Ta klic nam razjasnuje vso britkost Kristusovega terpljenja. Preterpeli so kedaj marterniki za vero Kristusovo veliko muk; pa terpeli so z veselo dušo, ker podpiral je je z notranjim tolažilom milostljivi Bog. Škof Ignacij, iz daljne Antijohije tiran v Rim, da ga tam veržejo pred divje zveri, govori ves vesel, ko jih sliši tuliti: „Kristusovo pšenično zerno sem, zobje divjih zverin me morajo razmleti poprej, da postanem čisti kruh.“ In kar ves vesel želi, zgodi se mu kmalo. Dva leva sta razdrobila njegove kosti. Častita mati je bila Felicita, Rimljanka. Njo in 7 sinov so peljali na morišče, ker bili so kristjanje. Toda vsa junaška mati sinovom govori: „Le glejte v nebo, tam vas Kristus čaka s svojimi svetniki.“ Na to so mučili neustrašene sinove in mati. Tudi otrokom je vdihnilo kerščanstvo moč in veselje do mučeniške smerti. Mali deček iz Cezareje, Ciril, vedno kliče, vprek vseh očetovih kazni, ime Kristusovo. Nejeverski oče ga iz hiše izpodi, in prijazno ga sodnik svari, naj Kristusa ne imenuje več. Pa dete Ciril odgovori: „Rad terpim in žalosten nisem, da so me izpodili iz očetove hiše; saj dobim lepše

stanovanje kot je očetovo tam v nebesih.“ In vesel umerje mali mučenec. Kdo ne pozna ljubezajivega otroka, 13 letno marternico Nežo! Komaj je prostora dosti ranam na majhenem truplu, dosti pa jej je v serci poguma za Kristusa. Kakor ljudje sicer k posvetnemu veselju, tako hiti Neža v smert. Rabelj, ki mora jo umoriti, se stresa; ne trese pa se otročja mučenica. — Čemu tudi! saj jo bo kmalo smert s Kristusom združila. Tako so bili mučeniki polni notranjega tolažila!

Kaj pa Kristus danes na križi? — Včasih vidimo kakega bolnika v največem terpljeaji. Toda žalosten ni in ne toži. Tudi o zdravji mu ne smeš več govoriti, ves vesel le posluša pripovesti o življenji unstran groba in o nebesih. Njegovo notranje ne terpi, marveč je veselo. Takemu bolniku je Bog prav blizo in ga tolaži. Dobiš pa družega, ki terpi telesno veliko, in zraven ga terpinči še dušni nemir. Vedno namreč misli, da ga je zapustila božja milost, da bo zaveržen. Glejte, dragi moji, Kristus sedaj na križi terpi tudi to, da se zapuščenega čuti. „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!“ Tako se glasé besede njegove. — Največe terpljenje toraj ni, kedar človeško truplo terpi; ampak to je bolečina najnesterpnejša, kedar koga Bog skuša tako, da mu odvzame vso notranjo tolažbo. Glejte, tako Kristusa, ki nam revnim stvarem hoče v vsem enak postati, zapusti njegov nebeški oče tudi svojo notranjo tolažbo. Vse si toraj ljubi Jezus, hotel prestatí za nas; tudi božjo zapuščenost si hotel za nas preterpeti. Hvala ti bodi!

4. Smert. Po smertnih težavah šest ur dolgih, ob treh popoldne po našem, Jezus čuti, da se bliža ura. Toraj zakliče: „Dopolnjeno je!“ Pri tej besedi nagne svojo sveto glavo proti solnčnemu zahodu, in dušo izdihne.

Odrešenik naš! Stvari smo tvoje, stvarnik siloviti! Prah smo, ki ga veter poprime in nese iz kraja v kraj, da ga najti ni več. Vsa nebesa bi se ti zahvaliti ne mogla, in jaz, mi naj se zahvaljujemo dostojno! Kot ljudi si nas stvaril; um in serce je darilo tvoje; dal si nam dar govora pred drugimi stvarmi: zato ne zameri, da izrekamo človeške hvalne besede. Odrešenik naš! v prahu je pred tabo molitev naša! Večna hvala, kakoršne mi revne stvari še misliti ne moremo, večna hvala naj ti bo!

Sramotno znamenje je bil križ do trenutka Kristusove smerti na njem. Pa od sedaj je znamenje sveto. Križ nas spremlja, dragi moji! po vsej poti skozi življenje. Križ nareja mati detetu, ko zagleda blago luč življenja. S križem zaznamuje mašnik otroka, ko ga v svetem kerstu sprejema v cerkev božjo. Z znamenjem križa deli sv. cerkev vse sv. zakramente. Pred jedjo in po jedi, da bi k dobremu teknilo, delamo križ. Čez hleb kruha, preden se nareže, nareja križ hišni gospodar. Križ se stori, ko gremo iz izbe, z doma, in se ne opusti pred važnejimi opravili. Voznik, predenj zavozí izpred hiše, z bičem načerta križ pred vozom po tleh. Ko se zabliška,

pravimo: „Bog in sveti križ božji.“ Znamenje križa je navduševalo perve kristjane, da so terpeli z največim veseljem vse za Kristusovo sv. vero. Misijonar današnjih dni pa tudi postavi v sredi med divjaki znamenje odrešenja sv. križ. Vojak si prisluži z nevarnostjo lastnega življenja križ, da ga nosi na persih. Možu, ki ga kralj častiti hoče, pripne ponosno znamenje sv. križa. Viši mašniki nosijo križ vedno krog vrata, naj je opominja tistega, ki je umerl na križu.

Dragocena je krona, ki jo nosita na glavi cesar in kralj; zlata je in iz kamenov najlepših sestavljena. Najdrajši kinč take krone je vendar le križ, ki se dviguje verh nje. Cesarica nosi čez čelo šapelj bliščoč; toda najdragoceneji kinč je križ verh šapeljna. Trojno krono, znamenje najviše časti in oblasti, nosi najjimenitnejši človek na zemlji, namestnik Kristusovi, papež; toda križ verh trojne krone, to je njen najjimenitnejši blišč. Od zibeli do smertne postelje ti je, dragi moj! najzvesteji tovariš to znamenje. Blažena bodi tudi tista prijazna roka, ki ti ga bo narejala v tvojem smertnem boji zadnji trenutek na čelo.

Sklep.

Pa ne le od zibeli do smerti, še čez smert spremlja to blagovito znamenje kristjana. Dragi moj! če bo na hribčku krog šest čevljev dolgem in tri širokem, kjer boš ti počival dolgo; če bo na kraji, kamor se menim tudi jaz vleči k večnemu počitku; če bo na najinem grobu stalo kedaj znamenje sv. križa: — priporočiva se danes na križi umerlemu Bogu, naj omeči serce potnikovo, ki ga popelje pot memo najinega tihega doma, da izdihne za tvojo in mojo neumerjočo dušo. Kristus je terpel za nas na križu neizmerne bolečine, potem je umerl in bil v grob položen, tretjega dne je pa veselo od smerti vstal. Predragi! mi nosimo Kristusovo ime, o živimo tudi vselej tako, da bomo nekdaž z Jezusom umirali, potem bomo tudi ž njim srečno vstajali. Amen.

Pridiga za velikonočni praznik.

(Naše vstajenje. Gov. L. F.)

„Ura pride, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sinu božjega. In bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenja.“ (Jan. 5, 28—29.)

Vvad.

Vsi smo že stali pri odprtih grobeh, in smo gledali, kako so nam v grob spustili merliče, ki so nam bili ljubi in dragi; tebi oče, mati je smert vzela ljubega sina, ali hčer in grob je zakril

njnji trupli. Ali pa so nam umerli dragi oče, ljuba mati, in smo videli njih truplo v zemljo djati. O kako britko nam je pri serci, kedar ne vidimo več prijaznega obličja, na katerem je sijala dobrohotna ljubezen do nas. Na grob ste hodili, gorke solze tam točili, kakor da bi iz groba jih hotli poklicati. Pa kar grob ima, nam zdaj še ne da. (Pa enkrat se bodo grobi odperli, tako je Jezus rekel: „Pride ura, ob kateri bodo vsi . . .“) Kedar pa na veliko noč stopimo na pokopališče in pogledamo na grobove, nimajo za nas nobenega strahu; zdi se nam, kakor da ne bi bili več grobovi, temuč le gredice na božjem vertu, v katerih zorijo mertva trupla za lepše življenje. Kaj to stori, da je naše serce danešnji dan tako veselo, da se celo smerti in groba ne boji? To dela spomin, da je Jezus, naš Odrešenik, veselo od smerti vstal.

In ta Jezus, ki je od smerti vstal, je tudi nam obljubil, da naša trupla ne bodo vekomaj v grebéh trohnela. „Pride ura . . .“ Pa vendar jih je veliko, katerim je to neznan, ki nimajo vesele velike noči, ker ne verujejo v Kristusa, ki pravijo, da človek ni boljši od živali. Nahajajo se ljudi, kateri terdijo, da je vse pri kraji, kedar človeka v grob položijo; taki vstajenja ne verujejo, ne pričakujejo. O njih ne bom govoril, pač pa molim, naj bi jih med nami ne bilo. Pa še drugi so, kateri sicer vstajenja mertvih ne tajijo, pa vendar tako živijo, kakor da vstajenja ne bi bilo, in da Boga in večnosti ni. Z besedo ne tajijo vstajenja, pa njihovo življenje ga taji.

Poslušajte besede sv. aposteljna: „Ako mertvi ne vstanejo, tudi Kristus ni vstal. Ako samo v tem življenji v Kristusa upamo, smo najnesrečniši med vsemi ljudmi.“ (I. Kor. 15, 16, 18.) Kdo bi hotel tajiti, da je Kristus od smerti vstal?

Ta resnica je ena najpoglavitnejših resnic naše svete vere; „da bodo mertvi zopet vstali.“

In to resnico hočemo premišljevati. Dokazal bom:

- a) da je vstajenje mertvih mogoče;
- b) da vstajenje tirja božja pravičnost.

Razlaga.

Od nekdanj so ljudje umovali, kako bi bilo mogoče, da bi truplo, ki v zemlji strohni, in se v perst in prah spremeni, zopet oživel; ali da bi udje enega telesa, ki so eden tu, eden tam pokopani, pri vstajenji se zopet znajdli. Pustimo njim, ki tako modrujejo, svojo modrost; nam je Kristus še modrejši, ker je neskončno moder. On, ki je vse to vedel, da truplo strohni in spersteni, da se udje in kosti raznesejo: On je vendar učil, da pride ura, v kateri bodo vsi, ki so v grobeh . . . . .“

I. Vstajenje mesa je zares mogoče.

Da je Bogu to mogoče, vidimo na Kristusu. Rekel je Judom: Razderite ta tempelj, in v treh dneh ga zopet postavim. Menil je

pa svoje truplo. Judje so ga umorili, njegovo truplo so v grob položili, pred grob so kamen zavalili, in ga še zapečatili. Ko pa žene pridejo velikonočno jutro k grobu, bil je kamen odvaljen, grob prazen in angelj jim reče: „Nikar se ne bojte . . . vstal je, kakor je rekel . . .“ V sv. pismu večkrat beremo, da so bili merlički k življenju obujeni; tako od nekega merliča, ki se je obudil, ko so ga djali v grob preroka Elizeja; in Jezus je obudil Jairovo hčer, mertvega Lazarja. Ko je na križi umerl, so se grobi odpirali in merliči šli iz grobov; tudi aposteljni so merliče obudili. Pa vsi ti niso vstali, kakor je Kristus vstal. Prišli so iz grobov, pa spet so umerli; vstali so z umerljivimi telesi. — Kristus je pa vstal z veličastnim, neumerljivim telesom. Obličje njegovo je bilo, kakor blisk, rane so se mu videle, toda svetile so se.

Od Kristusa pravi apostelj: „Kristus, ko je vstal od mertvih, več ne umerje, smert ne bo več čez njega gospodovala.“ (Rim. 6, 9.) Da je Kristus od smerti vstal, to nam spričuje, da je ves njegov nauk resničen, torej je tudi mogoče in resnično, da bomo vstali od mertvih tudi mi vsi. Vstali Jezus nam je priča, vstali Jezus nam je upanje. Tako je On rekel: „To je volja mojega Očeta, da tisti, ki verujejo v Sina, imajo večno življenje, in da jih On obudi naslednji dan.“

Imamo še drugih dokazov, da je vstajenje mogoče: Na svetu je vedno spreminjevanje, mrenje in spet oživljanje. Solnce zahaja, izhaja; zerno se v zemljo verže, strohni in iz njega zraste bilka, ki spet zernje nosi. Žužki, kolikokrat se spreminjajo. Vse to se le more zgoditi po božji vsemogočnosti, ktera je vsaki stvari dala postave življenja, in ktera tudi skerbi, da se stvar ne zgubi. Ravno ta mogočnost božja, ki nas je stvarila, in je stvarila ves svet iz nič, ki vse stvari ohranjuje, ta mogočnost božja ima gotovo tudi tisto moč, da bode naša trupla ob svojem času obudila. S to resnico se je pobožni Job v svojem terpljenji tolašil, rekoč: „Vem, da moj Odrešenik živi, in poslednji dan bom vstal iz zemlje, in zopet bom obdan s svojo kožo, in v svojem mesu bom videl svojega Boga.“ (Job 29, 25—26.) In preroku Ecehijelu je Bog dal v prikazni gledati vstajenje mertvih (37, 1.) Kar je Bog v starem testamentu razodel, kar je Kristus učil, in kar prigodbe v natori poterjajo, da bodo trupla zopet vstala, to je kat. cerkev v vero sprejela in uči: „vstajenja mesa“.

II. Vstajenje tirja božja pravičnost.

Dokler človek živi, je duša s svojim telesom tako tesno sklenjena, da duša brez telesa, in telo brez duše ne more biti; le v tej zvezi zamore človek spolnovati svoj poklic na svetu in doseči svoj namen, od Boga mu postavljen. Kako bi mogli misliti, da je neskončno modri Bog to truplo le za nekoliko let z dušo zvezal, in da bota po smerti vekomaj ločena? Naša sv. vera nas uči, da so po duši tudi trupla posvečena, so udje telesa Kristusovega, tem-

peljni sv. Duha, prebivališča neumerjoče duše; trupla so tisto orodje, s katerim je duša dobro ali hudo delala. Ali niso oči tisti udje, s katerimi duša dobro ali hudo gleda, skoz ktere pridejo poželjivost in skušnjave, pa tudi lepi izgledi v našo dušo? Ali ni jezik tisti ud, s katerim duša ali Boga časti ali žali, bližnjega uči ali pohujša, resnico ali laž govori? Ali niso naše roke tisto orodje, s katerimi duša dobra ali huda dela izpeljuje? pravico ali krivico dela? Ali niso naše noge, ki nas po dušnem sklepu nosijo po dobrih ali slabih potih? In tako je z drugimi udi našega telesa. Tedaj naše truplo je tovarš naše duše, brez njega ne more niti kaj dobrega, niti kaj hudega storiti. Navadna pravica pa že tirja, da se tudi tisti poplača, kateri k dobremu kaj pomaga; in tudi tisti kaznuje, kateri je k hudemu sodeloval ali pomagal.

Kedar gospodar k častni sreči pride, tudi svoje posle in delavce počasti! kedar je vojskovodja v vojski srečno zmagal, so tudi vojščaki deležni njegove slave. — Bode mar Bog manj pravičen, kakor človek? Bog pa bi ne bil pravičen, ne dobrotljiv, ne neskončno moder, ako bi pripuščal, da bi truplo, ki je duši pomagalo k dobrim delom, ostalo brez povračila, ali pa, da bi truplo, ki je duši pomagalo k grehom, ostalo brez kazni. Torej božja pravičnost tirja, da bodo mrtva trupla vstala, in prejela po zaslužnji ali plačilo ali kazen. Sv. Avguštin uči: „Tisti dan bodo vsi ljudje na glas božje vsemogočnosti vstali v svojem telesu, in vsak bo prejel ali čast ali večni ogenj.“ (Solil. an. ad Deum.) Še le takrat se bo popolnoma razodela pravičnost božja; zaverženje hudobnih bo tam strašnejše, pa tudi zveličanje svetnikov tem popolnejše, kedar se bodo duše spet s svojimi telesi sklenile in prejele, kar so zaslužile, ali življenje ali pogubljenje.

Bog nam je tudi razodel, kakošna bodo trupla po vstajenji.

a) Trupla pravičnih bodo častitljiva in se bodo svetila (Mat. 13, 43.): „premenil bo naše revno telo, ker ga bo upodobil svojemu častitljivemu telesu. b) Terpljenju in smerti trupla ne bodo podveržena: „smerti ne bo več, niti žalovanja niti bolečin“ (Raz. 21, 4.). c) Veličastna, dubovita, nebeška bojo trupla postala: „seje se živalsko telo, vstalo bo duhovno telo.“ (I. Kor. 15, 44.) Kakošna bodo pa trupla grešnikov? Tudi trupla grešnikov bodo neumerljiva, da bodo vekomaj terpela (Krizostom).

Sklep.

Vstali bomo, to je gotovo, toda vstajenje ne bo vsem enako. Pravični bodo vstali k večnemu življenju, kdor pa v grehu umerje, bo vstal k večnemu terpljenju. Kedar bo vesoljno vstajenje, tedaj bo tudi vesoljna sodba, tedaj bomo ločeni in postavljeni ali na desno ali na levo. O kako srečen boš takrat, ki si na tem svetu terpel vse nadloge, ubožtvo, bolezni, lakoto, zaničevanje; takrat se bo

tvoje truplo svetilo, in bo častljivo. Kakošen strah pa bo za tistega, ki tukaj na svetu svojemu telesu vse dovoljuje in ga z nezmer-
nostjo in sladnostjo pase. Kakošen strah za tistega, ki le svoji po-
željivosti streže, na večnost pa ne misli; tudi njegova duša bode
s telesom obdana, vstal bo, pa le k večnemu terpljenju.

To terja pravica božja, da v čemur se človek pregreši, v tem
se tudi kaznuje. V svojih telesih so grešniki grešili, v svojih telesih
bodo tudi terpeli. Za pravičnega smert nima strahu. Odkar je naš
Zveličar umerl in spet od smerti vstal, je smerti in grobu vzel
strah in grozo. „Strohljivo se truplo v grob položi, nestrohljivo
bode vstalo.“

O ljubi Jezus! globoko vtisni v moje serce spomin na Tvoje
vstajenje in moje vstajenje, da bom vedel svoje truplo bolj v časti
imeti, in se greba varovati, da bom enkrat častljiv od smerti vstal
k večnemu življenju. Amen.

Pridiga za velikonočni ponedeljek.

(Kristus je zares naše velikonočno Jagnje. Gov. O. A.)

„Blagor njim, kateri opero svoja oblačila
v kervi Jagnjetovi, da imajo oblast do
drevesa življenja, in da gredo skozi vrata
v mesto.“ (Apokal. 22, 14.)

V v o d.

Obljubo, katero je dal Bog usmiljenja prvim staršem, da jim
bo poslal Odrešenika, spolnil jo je v resnici. Bilo je v oblasti vse-
močnega Boga, da prvega človeka z nami vred pahne v večno pe-
klensko brezno; toda dobrotljivi Gospod se nas je usmilil in sklenil
nas rešiti z najsvetejšim darom! — Ko so poznejši ljudje hudobni
postali, izvolil si je pravični Bog Judovsko ljudstvo, poklical Abra-
hama in mu je obljubil, da bodo po njegovem rodu vsa ljudstva
blagoslovljena. Ta zveza z Izraeljci je stala do tiste ure, v kateri je
nagnil mili Jezus na križu svojo presveto glavo in zaklical: „Do-
polnjeno je! Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Takrat se je
pretergalo zagrinjalo v tempeljni in nehala je biti stara zaveza in
pričela se je nova. Kristus je storil z vsemi narodi novo zavezo,
ako le va-nj verujejo in po njegovem nauku žive. Velik je razloček
med staro in novo zavezo božjo. V stari zavezi so bila le znamenja,
v novi zavezi je pa vse resnično in vse se spolnuje, kar so darovi
in šege Judovske pomenjale. V odpuščanje grehov so darovali Judje

enoletno jagnje. Judje so morali v velikonočnem času jagnje zaklati in ga zavžiti v spomin rešenja iz Egipta; zatorej so imenovali to jagnje velikonočno. Kaj pa pomenja to jagnje? Kristjan, to jagnje je podoba tistega resničnega Jagajeta, katero je bilo zaklano v odpuščenje grehov sveta; katero je nas rešilo sužnosti greha in satana, in katero nam služi v živež za večno življenje.

Kar so pa Judje imeli le v podobah, imamo mi sedaj v resnici; zakaj:

- I. Jezus Kristus je v resnici Jagnje,
  - II. On je pravo velikonočno Jagnje, in
  - III. On je naše velikonočno Jagnje.
- To tedaj naj bo danes naše premišljevanje. P. m.!

Razlaga.

I. Celo neverni ajdje so spoznali, da je dar potreben za grehe, zato so darovali večidel živali svojim malikom, posebno kedar jih je zadela kakošna nesreča. Ako so prišle nad nje velike nesreče, darovali so v svoji slepoti celo svoje lastne otroke. Večkrat so darovali nesramnim malikom čverstega mladenča ali krasno devico, ker so mislili, da s tem potolažijo svoje zmišljene bogove. Kar se je ajdom le dozdevalo, da se mora grešnik spraviti po kervavem daru z Bogom, to nahajamo pri Judih že bolj popolnoma; kajti sam vsemogočni Bog jim je zapovedal enaka darovanja po Mozesu. Darovali so Gospodu vsaki dan dva jagnjeta v odpuščenje grehov. Ali pa so zamogli enaki darovi božji pravici zadostovati? Ali je zamogla kri jagnjetov greha očiščevati? O ne — Bog je te darove zapovedal le v znamenje tiste daritve, katero je opravilo neomadeževano Jagnje — Jezus Kristus — na Golgati s svojo smertjo na križu za naše grehe. — Gotovo Jezus Kristus sam je pravo darivno Jagnje, ki v resnici odjemlje grehe sveta. On je nas spravil s pravico božjo, in nas je opral v presveti svoji na križu preliti kervi. Sv. Janez Kerstnik nam to priča, ko kliče v puščavi od sv. Duha razsvitljen: „Glejte Jagnje božje, katero odjemlje grehe sveta.“ „On je, kateri bo namestil naše darove in sam sebe dal v resnični dar odpuščenja grehov.“ Tako darivno Jagnje, kakor je sv. Janez prerokoval, bil je v resnici Jezus. Spolnilo se je nad njim vse, kar je prerok Izaija od njega govoril: „On je naše slabosti prevzel in nosil sam naše bolečine; imeli smo ga za gobovega in od Boga zapuščenega; toda bil je ranjen zavoljo naših grehov, in bil je tepen zavoljo naših hudobij; kazen je preterpel On, da smo bili mi oproščeni in ozdraveli smo po njegovih ranah. Darovan je bil, ker je sam hotel; kakor ovca se pelje v smert in kakor jagnje ne bo odperl svojih ust.“ Kako natanjko so se besede prerokove spolnile, spoznavali smo pretečeni teden, ko smo premišljevali, kako je naš Zveličar Jezus Kristus na križu opravil dar za grehe celega sveta.

Tako je tedaj Jezus v resnici Jagnje, katero je odvzelo grehe sveta, katero je bilo umorjeno v odpuščanje hudobij. Pa Jezus je tudi resnično velikonočno Jagnje.

II. Izraeljci so milo zdihovali v Egiptovski deželi, kjer sta je težila sužnost in terpljenje. In neskončno dobri Bog se je usmilil, svojega ljudstva. Bog se prikaže Mojzesu v podobi gorečega germa, ter mu razodene, da je sklenil rešiti svoje ljudstvo iz sužnosti. Pošlje ga tedaj h kralju Faraonu, da naj mu naznani voljo božjo, ki hoče, da mu ljudstvo daruje v puščavi. Ali prederzen Faraon pravi, da ne pozna Gospoda Izraelovega Boga, in da ne izpusti ljudstva. Pa prišla je čez njega in čez vso Egiptovsko deželo šiba božja. Ko je bil kralj v veliki sili, še le potem je dovolil, da naj gre ljudstvo iz dežele, in naj daruje svojemu Bogu. Pa komaj je šiba božja odnehala, že je zakerknilo njegovo serce in ni pustil ljudstva. Zadnjič pa pošlje pravični Bog strašno šibo nad ves Egipt; vsaki pervorojeni v Egiptu je moral namreč umreti. Le Izraeljskih družin ni zadevala ta kazen. Bog jim je bil po Mozesu naznanil, da naj zakoljejo enoletno jagnje in z njegovo kervjo naj zaznamvajo hišne duri. In ko je morivni angelj hodil po hišah Egipčanov in moril njih pervorojence, ogibal se je hiš Izraelovih, ker so bile zaznamovane s kervjo jagnjetovo. Ko je bila ta strašna šiba prišla čez Egipet, spustil je kralj Izraelce iz dežele. Mojzes jim pa da postavo, da morajo v hvaležen spomin vsako leto zaklati velikonočno jagnje. Dragi kristjan! ali ni to jagnje podoba veliko bolj imenitnega velikonočnega Jagnjeta, našega Gospoda Jezusa Kristusa?

Velikonočni dnevi so se bližali, ko je sin hudobije izdal Gospoda Jezusa Kristusa s poljubom za trideset srebrenikov. Že se niso upali Judje stopiti v sodnjo hišo, ko so božjega Sina od Kajfa pripeljali do Pilata, kajti bali so se, da se omadežijo in potem ne bi smeli jesti velikonočnega jagnjeta. O slepci! bali so se omadeževati podobo; resničnega velikonočnega Jagnjeta pa ne! Judovsko velikonočno jagnje je bilo le podoba onega svetega Jagnjeta, katero je bilo ob velikonočnem času na Kalvariji križano in grozovitno umorjeno. S kervjo zaklanega jagnjeta v Egiptu so se Judje rešili časne smerti; nas pa je rešila kri božjega velikonočnega Jagnjeta dušne smerti in večnega pogina. Judje so velikonoč praznovali v spomin rešenja iz Egiptovske sužnosti; mi pa jo praznujemo v spomin odrešenja iz sužnosti satanove, in večne smerti. Kajti pravo velikonočno Jagnje je zmagalo smert za vselej in sicer z lastno smertjo. Jezus Kristus je izročil svojo dušo nebeškemu Očetu. On je visel mertev na križu; mertvega so položili Gospoda v grob in zavalili velik kamen pred jamo! da zapečatili so kamen in tudi stražo so tje postavili. Toda — tretji dan se strese zemlja, kamen se odvali, straža oslepljena popada na tla in — Gospod se vzdigne v nebeški svetlobi in lepoti iz groba. On je tedaj premagal smert, kar mora biti vsakemu kristjanu največe veselje, kajti to je pravi

porok, da tudi naša trupla bodo enkrat vstala iz prahu in se bodo zopet z dušo za večno zedinila. O koliko lepši in krasnejši, koliko ljubezujivši in veselejši je tedaj spomin in obhajanje našega velikonočnega praznika! Koliko večje, častitljiviše in svetejše je tisto velikonočno Jagnje, kterega je bilo Judovsko le senca in podoba. In to velikonočno najsvetejše Jagnje, o kristjan! je naše Jagnje.

III. Mozes je Izraelcem zapovedal, ko so odšli iz Egipta, da naj vsako leto o velikinoči jedo jagnje, in naj ga do čistega povžijejo. To zapoved Mozesovo so hotli tudi učenci spolniti, zatorej so prašali Gospoda: „Kje hočeš, da ti napravimo velikonočno jagnje?“ Jezus jim je naznanil hišo. In ko je bilo jagnje napravljeno in ko so bili okoli mize, spregovori Jezus in pravi: „Serčno sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami.“ — Zraven velikonočnega jagnjeta je dal Jezus svojim učencem tudi pokusiti Jagnje nove zaveze. Dal jim je svoje lastno telo in svojo lastno kri; pa ne samo njim, ampak po njih tudi nam vsem, ako se znajdemo v milosti božji in verujemo vse njegove svete nauke. Tako je toraj Jezus Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta — pravo velikonočno Jagnje nove zaveze. Kajti, kakor je velikonočno jagnje stare zaveze rešilo Izraelce iz sužnosti, tako nas je tudi Jezus — velikonočno Jagnje nove zaveze — rešil sužnosti greha in verig satanovih. Kakor je bilo jagnje Izraelcem, ko so zapustili Egipt, popotnica, tako je tudi naše Jagnje, Jezus Kristus sam, živež našim dušam in sladka popotnica iz revnega življenja v pravo nebeško domovino. O prizadevajmo si, da bomo to velikonočno Jagnje večkrat in vredno prejeli. Saj le to Jagnje nas zamore rešiti in nam dodeliti veselje večnega življenja.

Sklep.

Prijatelji moji! zdajni prazniki, vstajenja Kristusovega nas opominjajo, da naj vstanemo iz svojih pregreh, in da naj začnemo novo in sveto življenje z Jezusom. On je naše pravo velikonočno Jagnje. On nam bo dajal milosti in moči, da bodemo premagali greh in pekel. On bo našo dušo rešil smerti, in jej bo prižgal luč življenja. Njega tedaj naj ljubimo iz serca. Ž njim sklenimo se večkrat s čistim srcem in z neomadeženo dušo. Potem bo tudi On se sklenil enkrat z nami gori na nebeških planjavah, in bo nas peljal v raj večnega veselja, kjer bomo z angelji in svetniki prepevali: „Češćeno in slavljeno bodi sveto velikonočno Jagnje.“ Amen!

Postne pridige.

(Od oseb, ki so bile priče Jezusovega terpljenja. Gov. Gregor Jakelj.)

V. Pridiga.

(Janez.)

„Kteri Gospoda ljubijo, dobivajo novo moč, da se povzdigujejo na perutih kakor orli.“
(Izaj. 40, 31.)

V v o d.

Orel ima med tiči najbistrejše oko in največo moč, zato se imenuje kralj tičev. On se vzdiguje v neizmerne višave in vabi tje tudi svoje mladiče. Orel je nam podoba božje vsemogočnosti, vsevednosti, in spleh božjega Duha. Duh božji je pa posebno duh ljubezni, ki nas po očetovsko varuje. Že v Mozesovih bukvah govori Gospod: „Videli ste, kako sem vas nosil na orlovih perutih in sem vas k sebi prinesel.“ Po besedah svetih cerkvenih očetov pa je se razlila obilnost božje ljubezni v serce sv. Janeza aposteljna in evangelista, zato se mu pridevlja orel za podobo in znamenje. Sveti apostelj Janez ni samo sam se povzdignil do solnca večne ljubezni, ampak si je tudi prizadeval, da vse svoje brate tje gori povzdigne in za božjo ljubezen vname. Nad njim so se spolnile besede prerokove, ki pravi: „Kteri Gospoda ljubijo, dobivajo novo moč, da se povzdigujejo na perutih kakor orli.“

Orel ima dve močni peruti, s kterima se vzdiguje na višave, tako ima tudi ljubezen dve peruti, ki dušo proti nebesom nosite. Te dve peruti se imenujete: Ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega. Perva se glasi: „Ljubi Boga čez vse,“ druga pa se pravi: „Ljubi bližnjega kakor sam sebe.“ Kakor govori prerok Ecehijel, odlomi orel najvišo suho vejo Libanonske cedre, in jo presadi na goro Izrael, da zopet zeleni in cveti. Tudi ljubezen do Boga in bližnjega dela, da vse suho na duši ozeleni in vse mervto ocveti; ta dvojna ljubezen zbuja v duši čednosti in nareja kristjana popolnoma.

V tej ljubezni je dosegel sv. Janez evangelist toliko popolnost, da se imenuje pred vsemi drugimi Jezusov ljubljene učenec, in zarad te svete ljubezni je slonel pri zadnji večerji na Jezusovih persih. Od njega se bomo tudi najložeji naučili teh dveh čednosti, ktere vam hočem danes na sv. Janezu pokazati, namreč:

I. Ljubezni do Boga in

II. Ljubezni do bližnjega.

O sveti apostelj, ki si storil nekdanj čez ostrupnjeno vino znamenje svetega križa, da se je posoda razbila, blagoslovi tudi nas s

svetim križem, da se iz našega serca izvali kača razmišljenosti in lenobe! P. m.!

Razlaga.

1. Pri bistrih vodah ribopolnega jezera Tiberias se je rada mudila neka ribiška družina: oče Cebedej in njegova sinova Jakob in Janez. Mlajši sin Janez je bil mladeneč prav angelju enak. Nekaj nad dvajset let je bil star in je ravno mreže popravljal, ko ga pokliče gospod Jezus Kristus. Nemudoma Janez vse popusti in hodi za Gospodom. To je prvo znamenje njegove ljubezni do Boga: hitra pokorščina.

2. Janez je postal toraj Jezusov apostelj in nikdar ga ni zapustil. S svojim učnikom je šel na Oljsko goro, in ko so zgrabili Jezusa in vsi aposteljni zbežali, je šel on za njim v dvorišče velikega duhovna. Druzega dne gre Janez za Jezusom na goro Kalvarijo; ne boji se nobenega zasramovanja, ne vstraši se nobenega terpljenja, temuč spremlja svojega učenika do tihega groba. To je novo znamenje njegove ljubezni do Boga: nepremakljiva zvestoba.

3. Od tiste ure, ko je izročil Jezus svojo Mati Janezu, vzela je ta apostelj Marijo k sebi kot svojo mati. Ž njo je bežal v Efež, ž njo se je povernil zopet v Jeruzalem, pri njej je bil na smertni njeni postelji, do zadnjega zdihljeja ni se ločil od nje. Zopet ena priča njegove ljubezni do Boga: ljubezen do njegovih svetih.

4. Zavoljo Jezusovega imena so Janeza djali dvakrat v ječo, bičali so ga, podjali so ga tudi v kotel z vrečim oljem napolnjen, in pregnali so ga na otok Patem. Vse to je prenašal z junaškim poterpljenjem, še vesel je bil, da zamore zavoljo imena Jezusovega terpeti. To je četrto znamenje njegove ljubezni do Boga: da je rad terpel vse za Kristusa.

5. Neprenehoma se je trudil sv. Janez, da razširja sv. vero, da napravlja keršanske občine, da jim postavlja škofe in mašnike, da je vedno obiskuje, in da je poterjuje v pravi veri na Kristusa. Vse svoje življenje je obračal v to, da ustmeno in pismeno razširja sveto vero, in da tako sebe in svoje pripelje do zveličanja. Glejte to je peta priča njegove goreče ljubezni do Boga: neomajena stanovitnost do smerti.

Preljubi kristjani! taka so znamenja prave ljubezni do Boga; ona je po besedah sv. Tomaža iz Vilanove zvezda s peterimi žarki. Hitra pokorščina, nepremakljiva zvestoba, ljubezen do božjih svetih, poterpljenje za Kristusa in stanovitnost do smerti: to so prava znamenja resnične ljubezni do Boga. Ali imamo mi na sebi taka znamenja? ali smemo terditi, da ljubimo Boga, kakor sveti apostelj Janez? ali si mi toliko prizadevamo za Boga in božjo čast, kakor ta sveti apostelj? Naj se nikdo ne izgovarja in ne recite mi: „Sveti

Janez je smel spremljati Jezusa po vseh njegovih potih; on je bil priča njegovega prvega čudeža v Kani Galileje; on je gledal njegovo spremenjenje na gori Tabor; pri zadnji večerji je slonel na njegovih persih; njega je vzel seboj na Oljsko goro; njemu je izročil svojo mati, in njemu je dal gledati v skrivnem razodenju največe skrivnosti. "Preljubi! Vse to so bile zares posebne milosti božje; občudovati je moramo, ž njimi se izgovarjati pa ne smemo, zakaj tudi nam deli ljubi Bog prav posebne milosti. Tudi z nami se sprehaja Jezus, kedar molimo in svete reči premišljujemo; tudi mi ga smemo obiskovati v cerkvi, kedarkoli hočemo; pri sv. maši smo priče, kako čudno se spremeni Jezus pred nami; pri sv. obhajilu počivamo na njegovem sercu in ga sprejemljemo v svoje serce; izročil je nam svojo Mati Marijo, da jo pobožno častimo; postavil je tudi nas aposteljne in evangeliste, da s pobožnim življenjem druge k pobožnosti vabimo in sami sebe zveličamo.

Zdaj pa uprašajmo sami sebe, kje pa je naša ljubezen do Boga? kje pa so znamenja naše ljubezni do Boga? Kaj porečemo, ako hočemo pošteno in po resnici odgovoriti? Kje je naša hitra pokorščina, kedar nas kliče božja zapoved? Vest nam pravi: „Stori to,“ mi smo pa gluhi za njen glas. Če že ubogamo, smo vendar pogosto nevoljni in počasni; le mermraje storimo, kar je naša dolžnost. — Kako pogosto omahuje naša zvestoba! Da kak dobiček dobimo, ali da svetu dopademo, zapustimo pogosto Boga. Samega strahu pred ljudmi se včasih ne upamo to storiti, kar Bog od nas tirja. — V nadlogah in težavah radi pozabimo na pomoč prositi svetnike božje v nebesih in pravične na zemlji. Pogosto pa imamo na jeziku kako kletev, kako zaničljivo besedo, ali kak bodeč posmeh za tiste, ki so bolj pobožni kot mi. — Kje je naša poterpežljivost? V siromaštvu smo polni jeze in nevoščljivosti, v bolezni polni solz in tožbe, pri nemilih zgubah polni mermranja zoper božjo previdnost. — Oh stanovitni nisno, temuč podobni smo terstu, ki ga veter maja semtertje. Danes se odločimo za Boga, jutre že spet pozabimo, kar smo včeraj obljubili. Kakor prerok Ozeja nad ljudstvom, tako moramo tudi mi nad seboj zaklicati: „O Efrajm, tvoja ljubezen je kakor jutranji oblak, ki hitro zgine kakor rosa, ktera kmalo preide.“

II. Predragi kristjani! Bog sam hoče, da ga ljubimo iz celega svojega serca, iz vse svoje misli in iz vse svoje duše. Ravno ta Bog pa hoče tudi, da naj ljubimo svojega bližnjega kakor sami sebe. Naš Zveličar je rekel: „Po tem vas bom spoznal, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj.“ Tudi v ljubezni do bližnjega je dajal nam sv. apostelj Janez prelep izgled. Pogledjmo ga!

Sveti apostelj Janez je bil ves skerbten za dušni blagor bližnjega. Kako goreče oznanjuje povsod sv. evangelje, da reši duše večnega pogubljenja. On opominja, svari, prosi z vso ljubez-

nijo in modrostjo. On ne boji se ne preganjanja, ne terpljenja, ne smerti, da le duše za Boga pridobi. O le pogledjte, kako vse njegovo djanje iz ljubezni izvira, in kako so njegova pisma polna ljubezni, kako v svojih prošnjah zmiraj ponavlja besede: „Otročiči, ljubite se med seboj.“

Enako skerb je imel sv. Janez tudi za telesni blagor bližnjega. V svojem listu jasno spričuje, da tisti Boga ljubiti ne more, kdor svojega bližnjega ne ljubi. On pravi namreč: „Kdor ima premoženje tega sveta, in vendar svoje serce zaklene, kedar vidi svojega brata pomanjkanje terpeti, kako bo ž njim ostala božja ljubezen.“ Ves vnet ljubezni kliče: „Tudi mi moramo postavljati svoje življenje za svoje brate; zakaj nikar ne ljubimo le z besedami in z jezikom, temuč v djanji in z resnico.“

Kdor ima v sercu pravo keršansko ljubezen, tak ima tudi poterpljenje s slabostmi bližnjega. Preljubi! v tem se pregreši marsikteri sicer pobožen človek. Ne obsodimo prenglo bližnjega, kedar vidimo na njem nekaj tacega, kar nam ne dopade. Ne jezimo se čez druge, kedar niso iste misli z nami. Sv. apostelj Pavelj uči: „Ljubezen je poterpežljiva, se ne daje razdražiti, ne misli hudega, vse preterpi, vse prenaša.“ (I. Kor. 13, 4.) Lepo je pa to pokazal sv. apostelj Janez v sledeči dogodbi.

Ko se je vernil iz otoka Patma, učil je sv. Janez blizo mesta Efeža, kar zagleda med poslušalci nadepolnega, še ne kerščenega mladenča. Tega pripelje pred škofa tistega mesta rekoč: „Tega mladenča ti izročam v pričo Jezusa Kristusa in te občine, da posebno za-nj skerbiš.“ Škof mladenča lepo uči, ga kersti in mu podeli sv. birmo. Čez nekaj časa zabrede mladenec v slabo tovaršijo, postane tat, ropar, tolovaj in vodja razbojnikov. Med tem pride sv. Janez zopet v mesto, in ko je opravil vse, kar se mu je potrebno zdelo, reče škofu: „Zdaj pa daj mi nazaj, kar sem izročil tebi v pričo Jezusa in soseske.“ Mislil je onega mladenča. Vendar častitljivi starček globoko zdihne in jokaje reče: „Oh, ta je umerl!“ „Kako, pa kakošne smerti?“ upraša sv. Janez, in škof mu reče: „On je Bogu odumerl, postal je tolovaj, razbojnik; zdaj razsaja v nekem hribu blizo mesta in je glavar cele trume hudobnežev.“ Ko to sliši, razjoka se sv. Janez in precej hiti na tisti hrib, kjer ga tolovaji zgrabijo in pred svojega vodja postavijo. Ta pa beži ves boječ, ko zagleda sv. starčka. Vendar Janez hiti z velikim trudom za njim, kolikor so ga nesle stare noge in kliče: „Sin, zakaj bežiš pred menoj? Ne boj se svojega očeta. Še smeš upati, da boš živel, milosti in usmiljenja hočem Boga za te prositi. Rad umerjem, da le tvojo dušo rešim. Usmili se mojih sivih las, mojih solznih oči, mojih trepetajočih rok. Jaz ne morem mirno umreti, ako se ti pogubiš.“ Pri teh besedah se ustavi mladenec, pomeče orožje od sebe, jokajoč pade starčku pred noge, in ga prosi odpuščenja. Sveti Janez ga ljubeznjivo objame, in z velikim veseljem ga pelje nazaj v cerkev

pred zavzeto občino. Tam moli ž njim, tam se posti ž njim, in ga ne zapusti, dokler ni zopet otrok božji postal.

Sklep.

Predragi kristjani! Naj vam bo sveti apostelj Janez veličasten izgled, da pokažete tudi vi svoje ljubezen do bižnjega v djanji s tem, da po svojej zmožnosti skerbite za dušni in za telesni blagor, in da z njegovimi slabostmi keršansko poterpljenje imate. Oživljajte v sebi pa tudi ljubezen do Boga s tem, da z Janezom počivate na Jezusovem sercu, kedar se približate božji mizi. Tiste čednosti, ktere smo občudovali na sv. Janezu, budite in širite v sebi, pa bote nekdam ž njim se veselili tam, kjer stanujejo izvoljeni prijatelji božji. Amen.

VI. Pridiga.

(Marija.)

„Tvojo lastno dušo bo meč presunil!“
(Luk. 2, 35.)

Vvod.

Udova Noema se je vračala iz Moabljanske dežele in je prišla v svojo domovino blizo Betlehema. Ko so srečevali jo prejšnji znanci, govorili so med seboj: Glejte, to je tista Noema! Ona pa jim reče: „Ne imenujte me Noeme (Lepe), ampak imenujte me Maro (Grenko), zakaj Vsemogočni me je silno napolnil z grenkostjo.“ Ravno tako nam govori tudi Mati Marija, kedar jo premišljujemo kakor prežalostno mati in kraljico mučencev. „Velika kakor morje je moja bolečina.“

Devet let je preživela sveta Devica v tempeljnu, ko se je pervikrat pooblačila njena vesela mladost. Njen preljubi oče Joahim zboli in umerje. Komaj je ugasnila mertvaška luč, že začne žalostna udova Ana, Marijina mati, bolehati. Še niso se posušile solze po očetu, že tečejo po preljubi materi. Zdaj je bila Marija sirota. Sirota, o grenka beseda, ktero samo tisti razume, ki je stal pri smertni postelji svojih staršev, ki nima več skerbnege očeta, ne dobre matere. Vendar kakor noč mine pred svitlobo, kakor zvezde obledijo pred solncem, tako se zgubljajo te bolečine Marijine pred tistimi, ki so prišle pozneje. Da je morala svoje sveto Dete poroditi v bornem hlevu na slamnato postelj; da je morala po zimi bežati z otrokom v daljni Egipt in med ptujci prebivati; da je zgubila ljubega Jezusa v tempeljnu in ga tri dni solzna iskala po Jeruzalemskem mestu: to je bolelo njeno rahlo serce, pa to bolenje je bilo samo senca proti tistim bolečinam, ktere prenašala Marija, ko

je gledala svojega Sina na križu. Takrat se je spolnovalo, kar je prerokoval stari Simeon rekoč: „Tvojo dušo bo meč presunil.“ Spolnovalo se je tudi, kar je naznanjal prerok Jeremija rekoč: „Komu te hočem primerjati, hčer Jeruzalemska? Velika kakor morje je tvoja bolečina!“ Iz tega morja Marijinih bolečin hočemo samo tri kaplje zajeti, zadosti jih je, da budijo v nas spokorne solze, in da nam vnemajo gorečo ljubezen. Premišljevali bomo danes sledeče tri zgodbe:

I. Marija je srečala Jezusa s križem obloženega.

II. Marija je stala pod križem svojega edino-rojenega.

III. Marija je v naročju deržala svojega mertvega Sina.

O prežalostna Mati Marija! sprosi nam milost od svojega Sina, da iz tvojih žalost se učimo greh sovražiti in Boga ljubiti. O Marija! bodi mi pozdravljena, jaz začnem tebi v čast! P. m.!

Razlaga.

I. Divja in gosta truma ljudi se vali po Jeruzalemskih cestah: vsi dervijo za Jezusom s ternjem kronanim in s težkim križem obloženim; radovedni se obračajo na cesto, ki pelje skoz sodnja vrata. Kakor je nesel nekdanj nedolžni Izak derva na goro Morija, da bi daroval tam njegov oče Abraham: tako nosi zdaj omedleni Jezus težki križ na Kalvarijo, da na njem umerje.

Pod težo sramotnega lesa omaguje, pada na tla in ječi v smertnih bolečinah, da mera Simon iz Cirene mu pomagati, križ nositi. Oh, to je žalost! In kaj še vidim? Žena vsa objokana in blede ko smert se vriva skoz trumo vojakov in ljudstva. S povzdignjenima rokama hiti do Jezusa; ne sliši zasmehovanja farizejev, ne žuganja beričev. Rabeljni jo porivajo nazaj, pa ona se ne da ustaviti. Ko jej nastavijo svoje sulice, je žena tako milo in boleče pogleda, da se spomnijo svoje lastne matere. Zdaj pogleda Marija svojega preljubega Sina, skoraj ga ne more poznati. Obraz mu je ves otekel hudih vdarcev; život je s kervjo polit in s prahom zamažen; skoraj ni več stvarnikove podobe na njem. Usmiljeni Jezus pogleda Marijo, nagne svojo pod križem upognjeno glavo in zdihe: Mati! — Pri tej besedi, ki je zašumela kakor mertvaški zvon po njenih ušesih presune bolečina kakor ojster meč njeno serce. Marija omedli, se zgrudi in nezavedna pade na terde kamne, ki imajo sled Jezusove svete kervi. Jeruzalemske žene pa zdihujejo na tihem ena do druge „Uboga mati!“

Ustno izročilo, ki ga poterjujeta sv. Bonifac in sv. Anselm, nam pripoveduje, da je pozdravil Jezus svojo Mati z besedami: „Bodi pozdravljena Mati!“ Pri teh besedah je omedlela. V spomin te zgodbe so pozidali pozneje neko cerkev na tistem mestu, ktero

so imenovali: Mati božja v omedlevici. Še zdaj je ta cerkev ohra-
njena, in se časti ta zgodba z istim imenom tudi po drugih krajih.
Oh, spomnimo se pobožno tudi mi te Marijine žalosti!

2. Kristjani! prišli smo na goro Kalvarijo, in kmalo potem
vidimo Jezusa na križ pribitega. Tudi Marija tje hiti in vidi vojake,
ki za Jezusovo suknjo vadjajo. Serce jo zaboli, ko se spomni tistih
časov, ko je narejala brez skerbi to lepo oblačilo z lastnima rokama,
in ko je po večerih sedela zraven svojega Jezusa v domači hišici.
Ta spomin je bil za Marijo kakor nekak meč, ki ga kdo počasi v
rani obrača, zakaj spomin pretečene sreče poviša grenkost zdajne
nesreče. Bridkosti bolna povzdiguje svoje oči proti nebu za pomoč,
in njen pogled se sreča s pogledom njenega Sina na križu. Kakor
mutasta in okamnela obstoji. Vse, kar je pretresalo do zdaj njeno
dušo, zdelo se je Mariji samo kakor žalostno sanje, samo kakor
neka strašna prikazen. Vse je zginilo pred križem. Solnce je otemnelo,
zemlja se je tresla, skale so pokale, grobovi se odpirali, vsa narava
je žalovala z Marijo. Kakor nekdanj Rahel po svojem pervorojencu,
tako žaluje zdaj Marija po svojem Jezusu. Trume zbranega ljud-
stva preplašene bežijo s hriba, terkaje na persi rekoč: „Resnično
ta je bil božji Sin.“ Samo Marija stoji pod križem nepremakljiva.
Roke ima sklenjene kakor k molitvi, sicer pa je brez zavesti. Ona
perva preišljuje zdaj križano ljubezen. In Jeruzalemske žene spet
začnejo jokati in milovaje zdihujejo: „Uboga Mati!“

Na otoku Majorka pustijo nekega suznja samega z otroci
doma. Ko odideta grajšček in njegova žena, zapre suznji vrata in
nese otroke na visoki stolp. Tam je zakolje enega za drugim pred
oči matere, ki je stala zunaj vrat, pa pomagati ni mogla. Mertve
otroke zmečlje materi pred noge, in potem še samega sebe zabode.
Mar ni nož, ki je moril otročiče, ob enem zadeval tudi materno
serce? Predragi! oh spominjajmo se večkrat prav pobožno tudi tiste
Marijine velike žalosti, ktero je občutila pod križem stoječa!

3. Ko solnce zahaja, bližata se Jožef in Nikodem svetemu križu,
da snameta sveto truplo s križa. Jožef gre prvi po lestvi, potem Ni-
kodem, spodej pa stojijo dve Mariji, Janez in Magdalena. Nekdanji
časi se vračajo Mariji v spomin, ona misli na Jožefa, rednika Je-
zusovega in njenega moža. Njegova dolžnost bi bila, Jezusa s križa
vzeti, pa on je že našel večni pokoj. Prvi Jožef je sprejel Dete
od Marije v svoje naročje, drugi Jožef pa poda mertvega Materi
nazaj. Betlehemske dete se je povernilo v materno naročje. Ali
kakošno je! Ranjeno, blede, mertvo ga derži Marija v rokah, in ga
gleda z isto neizmerno in sveto ljubeznijo, kakor nekdanj pri jaslicah.
Ni ga bilo znamenja na sv. obličji, in ni je bilo rane na sv. truplu,
da bi jih ne hranila Marija v svojem sercu in spominu. Dolgo je
že sedela Marija pod križem in vsa zamišljena preštevala rane svo-
jega Sina. Nihče se ni upal, motiti njene pobožnosti in ljubezni in
britkosti. Vendar delal se je mrak, in bližala se je noč velike sabote,

v kateri ne bi smeli pokopati merliča. Zatorej opomni Jožef Arimatejski Marijo, naj bi se truplo pokopalo. To je bil Mariji najbritkejši trenutek, ko je morala se ločiti od svojega Sina. Tiha in vdana v voljo božjo vstane Marija in poda Jezusa ljubeznipolnemu Jožefu. To je bilo zadnje in najbritkejše slovo brez solze, brez tolažbe, še celo brez vsake besede. Jeruzalemske žene so to gledale in sočutno zdihovale: „Uboga Mati!“

Predragi! Kdo ni že stal pri parah ali pri grobu svojega očeta, ali matere, ali sina, ali družega človeka, kateri mu je bil drag in ljub? Tak bo vedel, kako grenka je ločitev, kedar nam zasuje in zakrije črna perst, kar je bilo nam drago. Ne čudimo se, da nekteremu hoče serce počiti, kedar pred odpertim grobom svojih rajnih stoji. Vendar spominjajte se v takih britkostih Marijine žalosti, in polajšano vam bo vaše terpljenje.

Sklep.

V Padovanskem mestu se srečata po noči dva dijaka, ki nista se spoznala. Ker so bile ulice tesne, in se noben noče umakniti, nastane med njima prepir, in eden zabode z nožem družega. Policija je hitro začela morivca iskati, ta pa zbeži v hišo neke udove, ktere sin je bil morivec sošolec in dober prijatelj. To ženo prosi morivec klečé, naj ga skrije v hiši, dokler ga gosposka zasleduje, ker je nekega na ulici ravnokar zabodel. Dobra žena se ga usmili in mu pokaže skriven kot. Ni dolgo minulo, pa prinesejo sosedi sina te udove mertvega v hišo, zamoril ga je ravnokar prikriti človek. Vsa žalostna gre mati v skrito izbo in jokaje reče morivcu: „Kaj pa je storil tebi moj sin, da si ga tako neusmiljeno umoril?“ Ko morivec sliši, da je zabodil svojega prijatelja, in da ga je njegova mati do zdaj prikrivala sodniji: puli si lase iz glave, strah ga prepada, solze se mu vlijejo po licih, in kleče prosi mati, da naj ga izroči zdaj gosposki, da bo po pravici sprejel plačilo za toliko hudobijo. Žalostna mati, ki je bila zares usmiljena in kersčanska žena, je sicer veliko terpela, vendar morivca sodniji izročiti ni hotla. Obljubila mu je, da mu hoče tudi ona odpustiti, ako on pri Bogu odpuščanje najde in svoje življenje poboljša. Ko je mišla nevarnost, izpusti zapuščena udovala morivca, da naj prosto gre, kamor hoče.

Predragi kristjani! tudi mi smo neusmiljeno z grehom umorili edinega sina svete Matere Marije, ki nas je ljubil kakor najboljši prijatelj, in bolj kakor lastno življenje. Tisučkrat smo zaslužili smert in že davno smo lahkomišljeno zaigrali večno življenje. In ravno ta Mati, sedemkrat prebodena žalostna Mati nas ne zaverže, temuč se za nas potegne, kedar k njej pribežimo in jo pomoči prosimo. O zatorej hitimo k Mariji; obljubimo jej, da potergamo iz svojega serca s korenino vred vso ljubezen do greha: prosimo jo, da za

nas prosi pri Bogu, da nas varuje pogube, in da nas varno pripelje do svetih nebes.

Preljubi! Zares lepo se sveti krona mučenikov na glavi nebeške kraljice, ker je ničesar ni moglo ločiti od ljubezni do Kristusa, ne nadloge, ne sile, ne meč, ne britkosti. Lepa svitla krona je pripravljena tudi nam, ako nasledujemo s poterpljenjem kraljico mučencev. O žalostna Mati, prosi za nas! O kraljica mučencev, ne zapusti nas! Amen.

VII. Pridiga.

(Ljubezen Jezusova do nas.)

„Veče ljubezni od te nihče nima, da svoje življenje poda za svoje prijatelje.“
(Jan. 15, 13.)

Vvod.

Če umerje kdo izmed vas, zbirate se žalostni v njegovi hiši, mu greste k pogrebu, in molite za njim pri biljah in doma. Kedar umerje kak bogatin ali mogočnej, zbira se navadno več ljudstva. Častito se pokopljejo kralji in cesarji, vsa dežela žaluje za njimi. Ko so pred nedavno umerli sveti oče Pij IX., zbirale so se tolike trume ljudstva, da jih ni bilo moč prešteti. Vsak je želel še enkrat vsaj od daleč pogledati mertvo truplo rajnega, toliko spoštovanega papeža. Čez nekaj časa, za nekoliko leti bo vse to pozabljeno; tako godi se ljudem. — Preljubi, danes ste tudi zbrani na mertvaško opravilo. Veliko vas je tukaj, še več pa je pogrebcev po drugih cerkvah in po drugih krajih. Danes ne žaluje samo en kraj ali ena dežela, temuč danes žalujejo kristjani vsega sveta. Umerl je Jezus vseh kristjanov najljubši prijatelj, naš brat in učenik in dobrotnik. Umerl je zavoljo nas, da nas reši večnega pogubljenja; ž njegovo kervjo smo mi odkupljeni, in ž njegovimi bolečinami smo mi ozdravljeni. Že je minulo 1845 let od tistega časa, pa še vselej se obhaja z največo žalostjo letni spomin Jezusove smerti. Vsega kinča obropana in černo preoblečena žaluje danes cerkev, kakor nevesta po svojem ženinu. Glas zvonov ne kliče kristjanov v cerkev, ki se zbirajo na tihem in brez hrupa. Luč v svetilnici je vpihnjena, ker je ugasnila danes prava luč sveta. Nobena nekervava daritev sv. meše ne opravlja se danes, ker je opravil Sin božji sam kervavo daritev na križu. Umolknite so vesele pesmi in le žalostinke Jeremijeve po cerkvi donijo. V zagernjeni cerkvi se vzdiga božji grob v spomin tistega groba, ki je hranil truplo našega Gospoda do tretjega dne. In nas vse pelje danes sveta cerkev k Jezusovi smertni postelji, k njegovemu mertvaškemu odru, k svetemu križu, da se spominjamo Jezusove ljubezni do nas in svojih dolžnosti do njega.

Ta dan je dan božje pravice, ki tirja od nas tako veliko zadostenje za storjeni greh. Ta dan je dan usmiljenja, ker v kervi nedolžnega jagnjeta so bili oprani grehi celega svetā. Ta dan je dan odrešenja, ker danes je bila plačana cena, za katero smo odkupljeni peklenške sužnosti. Ta dan je dan sprave, ker danes je zasajena oljka miru med Bogom in človeškim rodom. Ta dan je dan ljubezni, zakaj danes božji Sin za nas umira; „veče ljubezni od te pa nihče nima, da svoje življenje da za svoje prijatelje.“ To ljubezen Jezusovo do nas hočemo danes pod križem premišljevati. Dokazati vam hočem, kako je usmiljeni Jezus iz ljubezni:

I. Svoje terpljenje prostovoljno začel,

II. Svoje terpljenje do konca prestal. P. m.!

Razlaga.

Španski kralj Alfonz je v nekem mestu, ktero so oblegali sovražniki, dolgo časa serčno branil sebe in svoje ljudstvo. Pa prigodilo se je, da njegov edini sin sovražnikom v roke pride. Zdaj so mislili, je mesto že v njih rokah. Vjetega sina peljejo blizo mesta in kličejo: „Kralj, daj nam mesto, ali pa umorimo tvojega sina!“ O kako strašno je bilo to za očetovsko serce kraljevo, kako težko je volil, ali bi mar ljudstvo izročil sovražnikom, ali mar sina v smert? Po silnem boju verže kralj svoj meč žrez obzidje rekoč: „Naj umerje moj sin, ljudstvo pa naj živi. Natorna ljubezen mora jenjati, zvestoba premaga!“ Tako obnašanje kraljevo moramo zares občudovati. — Preljubi! ako smemo človeško djanje božjemu primerjati, moramo priterditi, da je žugala ojstra pravica božja večno smert vsemu človeškemu rodu. Sina božjega, ki je prišel iz nebes na svet, je vjela ojstra pravica božja, in do nebes je šel glas: „Človeški rod naj bo pogubljen, ali naj umerje Sin božji!“ In nebeški Oče odgovori: „Moj Sin naj umerje, in človek naj živi. Moj Edinorojeni naj se križa, da bo rešen ves človeški rod!“ Tako je Bog ljubil svet, da svojemu lastnemu sinu ni prizanesel, temuč ga dal za nas v smert.

In Sin božji privoli v ta sklep svojega nebeškega Očeta. „Nihče, pravi on sam, mi ne more vzeti življenja, pa jaz ga radovoljno dam.“ Darovan je bil, ker je sam hotel, govori prerok Izajija. Iz ljubezni do nas je hotel božji pravici zadostiti, kazni naših grehov prevzeti, s svojo kervjo naše dolgove zbrisati. V vertu Getsemani na Oljski gori premišljuje težko butaro naših grehov, ktero hoče na svoje rame vzeti; tam premišljuje nesrečo Adamovih otrok, za ktere hoče nebeški pravici zadostiti, tam premišljuje nehvaležnost in terdovratnost ljudi, ktere on tako serčno ljubi. Kervavi pot se mu cedi po obrazu, ko se tega spominja. Človeška natora Jezusova trepeče pred bolečino in smertjo, vendar njegova ljubezen zmaga; ves vdan v voljo nebeškega Očeta reče: „Naj se zgodi tvoja volja!“

Prostovoljno in neprisiljeno se je odločil, da prevzame za nas vse bolečine in sramotivno križanje. On se za nas daruje; on za grešnike moli in zdihuje in prosi; on kliče božjo milost in nas izročuje umiljenju božjemu; on se solzi in joka, pa tudi svojo kri preliva, da potolaži pravico božjo, in da nam zadobi spravo ter odpuščanje. Predragi kristjani! po pravici občudujemo ljubezen božjega Očeta do nas, ki je dal v smert svojega edinega Sina, da smo odrešeni. Občudujemo pa tudi prav posebno ljubezen božjega Sina, kateri je vedé in po lastni volji sprejel kazen na se, ktera je bila nam odmenjena, in ktero smo mi zaslužili.

2. Tako je ljubil nas mili Jezus, da je dal svoje življenje za nas, in njegova kri nas je omila naših hudobij, pravi sv. evangelist Janez. (I. Jan. 17.) Mi nismo več svoji, zakaj kupljeni smo za drago plačilo, pravi sveti Pavelj. (I. Kor. 6, 20.) Mi nismo s strohljivim zlatom in srebrom odkupljeni, ampak z drago kervjo Kristusa, kakor neomadežvanega in nedolžnega Jagnjeta, govori sv. Peter. (I. Petr. 1, 18.) Iz ljubezni do nas je on od temena do pete ves razmesarjen. O moja duša, poglej vse ude njegovega telesa, ljubezen do nas ga je tako razbila. Vidim in gledam glavo s ternjem kronano in s terni boleče razbodeno; gledam presveti obraz s pestmi raztolčen in zapljuvan; gledam premile oči polne solz in bolečin; gledam presvete usta bleda in suha zavoljo velike žeje; gledam presveta ramena raztepena in s težkim križem ranjena; gledam presveta kolena poškodovana, ker je padal oslavljeni Jezus pod križev težo; gledam svete roke raztegnjene in z žreblji prebite! gledam svete noge prevertane in na križ pripete; gledam ves sveti život, kako blede in umira na križu. Zares več ljubezni od te nikdo nima, da svoje življenje poda za svoje prijatelje; ljubi usmiljeni Jezus je pa to storil za nas njegove sovražnike. Zavoljo nas se je včlovečil, zavoljo nas se je trudil na svetu 33 let, zavoljo nas je tudi umiral na križu. O neizmerna, nezapopadljiva, neskončna ljubezen! Bodi nam počeščena in hvaljena na večni čas!

Preljubi kristjani! kdo izmed vas nosi v sebi tako jekleno serce, da bi ga ne omečila Jezusova ljubezen? Skazujmo toraj Jezusu svojo hvaležnost, in odpovejmo se grehu, ki Jezusa tako močno žali. Storimo danes pred sv. križem, vpričo Marije in angeljev in svetnikov, terdno obljubo, da hočemo posihmal le samo Jezusu služiti, njemu se darovati in njega ljubiti, kakor se je daroval on za nas, in kakor je on ljubil nas do konca. Pristopite k Jezusu pobožne duše, naslonite se na serce svojega ljubega ženina, in njegove ljubezni se napijite. Pristopite zaničevane in žalostne duše, Jezusovo serce vas bo razveselilo in potolažilo. Pristopite k Jezusu vse mlačne duše, njegovo serce je tisto ognjišče, ktero vas bo grelo za ljubezen do Boga. Pristopite tudi vi grešniki k Jezusu, zakaj priserčno usmiljenje našega Boga je tudi nam na ponudbo. Magdalena je našla pri Jezusu usmiljenje, desni razbojnik je milost dosegel,

in tudi Judež Iškarijot bi se ne bil pogubil, ako bi se bil k njemu obernil. Jezusova desna stran je odperta vsem spokornim grešnikom, in njegova ljubezen je še zmiraj neomejena. „Stopite toraj z zaupanjem k sedežu milosti, da tudi vi usmiljenje dosežete in milost najdete.“ (Hebr. 4, 16.)

Sklep.

V spisih sv. Dionizija Areopagite se bere sledeča prelepa povest, ki nam kaže Jezusovo ljubezen do grešnikov. Bil je nek pobožen škof, ktereга so Karpi imenovali, ves vnet za božjo čast. Nekega dne se mu naznani, da je hudoben človek nekega kristjana ob pravo vero pripravil, in da zdaj obadva prav pohujšljivo živita. To je za božjo čast vnetega škofa tako razkačilo, da je začel noč in dan Boga prositi, naj bi tista dva hudobneža ukončal, da ne bota še drugih duš pohujševala. Nekega dne, ko enako moli, prikaže se mu Jezus na svojem veličastnem sedežu in v sredi nebeških angeljev. Pri tej priči zavzeti škof pobesi svoje oči in zagleda globok brezen, s strupenimi gadi napolnjen. Na kraju brezna pa visita ona dva hudobneža, oba se treseta in roke stegujeta, da naj bi njima kdo pomagal. Ko to gleda, oberne se goreči škof do Jezusa ter ga prosi, naj tista dva v brezno telebi, da nikdar ne bota več žalila Boga, ali pohujševala bližnjega. Vendar kaj se zgodi? Glej, sam Jezus stopi s svojega prestola, milestno se približa onima nesrečnima, ju prime za roke in je nevarnosti reši. Potem pa oberne se k škofu in reče: „O Karpi, ako bi ti premislil, kaj velja ena sama duša človeška, bi nikdar ne želel njenega pogubljenja. Vedi, jaz ljudi tako priserčno ljubim, da sem pripravljen, z nova za nje terpeti, ako bi mogel s tem ljudi za zmiraj greha obvarovati in večno zveličati.“

Glejte, preljubi kristjani! koliko nas ljubi mili Jezus. Njegovemu sercu se ne zdi zadosti, da se je ponižal iz nebes na zemljo. Ne zdi se mu še zadosti, da je razkladal nam sv. evangelje in nam oznanjal nebeške resnice. Tudi se mu ne zdi zadosti, da je enkrat umerl na križu za vse ljudi, in jim odklenil nebeška vrata, temuč on je še pripravljen, vse svoje terpljenje ponoviti, da bi se grešniki spokorili, greh zapustili in za večno se zveličali. O presveta Ljubezen, naš križani Jezus! v prahu pred teboj klečimo in te molimo. Daj nam samo eno iskrico tvoje ljubezni, da bomo greh zapustili in samo tebe večno ljubili. Amen.

Kratke pridige o zakramentu sv. pokore,

katere naj vsak po svoje raztegne in podaljša.

Za IV. postno nedeljo.

(Čemu moramo in s čem zamoremo zadostovati?)

„Prinesite vreden sad pokore!“ (Mat. 3, 8.)

V v o d.

V puščavi poleg Jordana je učil Janez kerstnik in vabil ljudstvo k pokori. Med poslušalci je videl tudi farizeje, kateri so hotli sprejeti sicer njegov kerst, da bi za svete sloveli, pa niso bili volje se poboljšati. Njim je klical: „Prinesite vreden sad pokore!“ Ko je učil Jezus po istih krajih, prišlo je k njemu tudi mnogo ljudi, ki so ga poslušali in zraven še na svoj živež pozabili. Njim je rekel Gospod: „Ako vaša pravica ne bo obilniša, kakor farizejev in pismarjev, ne pojdete v nebeško kraljestvo“. Preljubi! Ako hočemo zakrament sv. pokore vredno sprejeti, moramo se spovedati zgrevano vseh svojih grehov zato postavljenemu mešniku, potem pa moramo še božji pravici zadosti storiti. Zato vam danes pokažem:

Čemu moramo in s čem zamoremo zadostovati Bogu?

Razlaga.

Zadostovati se pravi zadosti storiti. Zadostovanje je tako dobro delo, s katerim potolažimo razžaljeno pravico božjo. Ž njim poravnamo, kar smo z grehom zadolžili. Čemu pa moramo zadostovati?

1. Po odpuščenem grehu še zaostane časna kazen za greh. Preljubi! z vsakim smertnim grehom razžalimo Boga, nakopljemo si večno kazen, ktera nas v peclu čaka, in si nabašemo tudi časne kazni, ktere bi morali prestati v vicah ali na tem svetu. Po zakramentu sv. pokore se nam odpusti razžaljenje božje in tudi večne kazni za greh, časne kazni pa še ostanejo. To nam kaže ves človeški rod, zakaj vse težave in celo smert so časne kazni za izvirni greh. Mozesu in Aronu je Bog odpustil greh, časne kazni pa ne, zato nista smela stopiti v obljubljeni deželo. Spokornemu kralju Davidu je rekel prerok Natan: „Gospod je vzel od tebe greh. Vendar sin, ki ti je rojen, naj umerje, ker si zadolžil, da so preklinjali sovražniki gospodovi.“ (II. Reg. 12, 13.)

2. Take časne kazni zamoremo poslužiti z deli naše pokore. Kralj David pravi spokoren Bogu: „Še bolj vmij me moje krivice.“ Sveti Janez Kerstnik je klical poslušalcem: „Prinesite vreden sad pokore.“ Sveti Avguštin pa Boga nagovarja rekoč: „Brez kazni tudi grehov tistih, katerim prizanašaš, nisi pustil.“ Ko

so slišali prebivalci mesta Ninive, da je hoče Bog pokončati, začeli so pokoro delati. Postili so se, molili so v procesijah po mestu, oblekli se v rasovno in potresli so glave s pepelom. S tem so zadostili razžaljeni božji pravici, in Bog jim je odpustil; tudi časno kazen, da se ukonča njih mesto, je odvzel od njih zavoljo pokore. „Ako se sami sodimo, ne bomo obsojeni,“ pravi sv. apostelj Pavelj. (I. Kor. 11, 31.)

3. Zadostujemo pa Bogu z molitvo, s postom, z milodarom, kakor je učil že angelj Tobijevo družino rekoč: „Molitev s postom in milodarom je boljša kakor kupi zlata in srebra.“ (Tob. 12, 8.) „Boga potolažimo z molitvo, bližnjemu zadostujemo z milodarom, same sebe pa kaznujemo s postom.“ (Kat. rom.) Molitev je vse, kar s pobožno dušo storimo Bogu v čast; post je vsako zatajevanje samega sebe in vsako prenašanje tega, kar nas sitnega zadene; milodar je pa vse, kar bližnjemu za dušo ali za truplo debrega storimo, zatoraj vsako delo telesnega ali dušnega usmiljenja.

Sklep.

Preljubi kristjani! Kar nam spovednik pri spovedi za pokoro naložijo, to je nam ukaženo, in to moramo vsakokrat in zvesto spolniti, ker to zadostenje spada k zakramentu sv. pokore. Zadostujemo Bogu pa tudi s takimi dobrimi deli, ktere si sami naložimo; prav je in koristno je, da človek svoje grehe sam na sebi kaznuje. Dostikrat pa nam pošilja Bog sam križe in težave, ako te voljno prenašamo, poslužimo ž njimi tudi časne kazni za svoje grehe. Preddragi! prinesimo vreden sad pokore, da nas pokliče Bog med svoje izvoljene. Amen.

Za V. postno nedeljo.

(Kaj in čemu so odpustki?)

„Kdo izmed vas me zamore greha prepričati?“
(Jan. 8, 46).

Vvod.

Naš ljubi Zveličar je živel tako sveto na svetu, da je smel povedati celo svojim sovražnikom v oči: „Kdo izmed vas me zamore greha prepričati?“ Ako pa mi sami sebe pogledamo, moramo priterditi sv. pismu, ki pravi: „Kdor terdi, da je brez greha, ta je lažnik, in resnice v njem ni.“ Za vsak greh pa tirja božja pravica primerno kazen ali na tem svetu ali v večnosti; ložeji pa se posluži kazen pred smertjo, kakor po smerti. Nekteri človek je nakladal greh na greh, potem jo spoznal svoje zmote; zdaj se hoče

poboljšati in poravnati, kar je zadolžil. Ali bo zamogel na svetu poslužiti kazni za grehe, ali mar ne bo trepetal pred večnostjo, ki mu hrani še mnogo in mnogo bolečin? Preljubi kristjani! katoliška cerkev pride takemu kakor dobra mati naproti, in mu pomaga z odpustki poslužiti in izbrisati tiste časne kazni, ktere so po odpuščeni večni kazni in po izbrisnem grehu še zaostale. Da bote to srečo boljše poznali in rajše se je poslužili, zato vam danes razložim:

Kaj in čemu so odpustki?

Razlaga.

1. Kaj so odpustki? Odpustki so odpuščanje časnih kazni za greh, ktere bi mi po odpuščenem grehu in po izbrisanih večnih kaznih ali v tem življenju ali pa v vicah morali terpeti. Z vsakim smertnim grehom si nakoplje človek dvojno kazen, večno in časno. Večna kazen se odpusti v zakramentu sv. pokore, kedar spovednik sv. odvezo daje; časna kazen pa grešniku še ostane, da jo sam zbríše. Zatoraj sta morala Adam in Eva zapustiti paradiž, čeravno je njima Bog odpustil. Zatoraj je moralo judovsko ljudstvo 40 let v puščavi prebivati, čeravno mu je Bog prizanesel mermranje. Zatoraj je moral David prenašati smert svojega sina in druge britkosti, čeravno mu je prerok Natan naznanil, da mu je Bog greh odpustil. Odpustki ne prinesó odpuščanja grehov, ne podelijo odpuščanja večnih kazni, ne podajajo odpuščanja pokore, temuč nam le prinašajo odpuščanje časnih kazni za greh.

2. Sv. cerkev ima oblast odpustke deliti? Sam Zveličar je rekel apostelnom: „Kakor je mene moj Oče poslal, tudi jaz pošiljam vas.“ Drugikrat je rekel sv. Petru: „Karkoli boš razvezal na zemlji, razvezano bo tudi v nebesih.“ In še je rekel vsem apostelnom: „Karkoli bote razvezali na zemlji, razvezano bo tudi v nebesih.“ S temi besedami je dal Jezus svoji sveti cerkvi oblast, odstraniti vse, karkoli bi ljudem branilo iti v nebesa. Vsaj za nekoliko časa pa branijo časne kazni, da človek ne more naglo v nebesa priti. V cerkvi Kristusovi je pa tudi zmiraj bila navada, da so odpustki se delili. Še sv. Peter je odpustil nekemu Korinčanu ostali del pokore potem, ko je že leto in dan pokoro delal. Ob času preganjanja je delila cerkev odpustke spokornikom, za ktere so sv. mučeniki prosili. Zmiraj se je tako verovalo, in zmiraj so odpustki se dobivljali.

3. Čemu pa so nam odpustki? Največi njih prid je ta, da ž njimi izbríšemo časne kazni, ktere smo z grehi si zaslužili. Odpustki pripravijo marsikterege človeka na pot poboljšanja, ker ga opominjajo, naj bolj pogostoma sprejema zakramente sv. pokore in sv. rešnjega Telesa. Oni tudi oživljajo in pomnožujejo gorečnost za pokoro in nas v nemajo, da naj doprinašamo dobra dela. Oj koliko

dobrega so storili in še zdaj storé verni kristjani zavoljo odpustkov! V življenji tolažijo odpustki človeka, še večjo tolažbo pa prinašajo njemu ob smertni uri. Ta tolažba dela življenje sladko, umiranje pa lahko. Zatoraj naj vsak v česti ima svete odpustke, in naj si tudi prizadeva, da odpustkov sam deležen postane.

4. Česa je pa treba, da odpustek zadobimo? Biti mora kristjan v stanu posvečujoče milosti božje; to se pravi, čist mora biti vsaj vsakega smertnega greha. Z odpustki se odpuščajo samo kazni za greh, teh kazni pa ne moremo se znebiti, dokler se nas derži še greh, ki je vzrok teh kazni. Kdor hoče odpustek zadobiti, mora tudi zvesto opravljati pobožna dela, ktera sv. cerkev naroča za odpustke. Kdor bi teh ne opravljal, ker jih ne ve, ali ker je jih pozabil, ali ker jih spolnovati ne more, tak tudi ne bi zadobil odpustka. Še je treba, da grešnik z resnično gorečnostjo pokoro dela, ker le potem postane vreden, da se mu z odpustkom zbríše del časnih kazni, ktere bi moral še prestati.

Sklep.

Kar je nam zaslužil črez potrebo naš Zveličar s svojim britkim terpljenjem; kar je zaslužila Mati božja, ki za se ni potrebovala pokore, s svojim življenjem; in kar so zaslužili svetniki božji čez to, kar so sami potrebovali, vse to je zaklad milosti svete cerkve. Iz tega zaklada se deli tistim, kateri odpustke zadobijo. Imejmo spokornega duha in resnično voljo za grehe pokoro delati in za nje zadostovati. Usmiljeni Bog bo prišel naše slabosti na pomoč in nas storil deležne svetih odpustkov. Amen.

Pridige ob raznih priložnostih.

Pridiga za kvaterno nedeljo.

(Zakaj duhovnov primanjkuje? Gov. J. A.)

„Žetev je sicer velika, ali delavcev je malo. Prosite toraj gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev.“ (Luk. 10. 2.)

V v o d.

Tedaj smo zopet ene kvatre včakali. — Kvater imamo štiri v letu, kakor že ime samo pravi, in so od cerkve zato postavljene, da bi Boga v tem času zahvalili za vse dobrote dušne in telesne, ki smo jih od njega skoz četertletje prijeli. Postavljene so kvatre pa tudi zato, da bi Boga odpuščanja prosili za vse pregrehe in za-

nikernosti, kar smo jih zadnje tri mesece storili. Zato je tudi ob kvatrih tri dni post, namreč v sredo, petek in saboto, da bi se tako za vsak mesec vsaj en dan postili in pokorili. Pobožni kristjani pa imajo tudi lepo navado, da vsaj vsake kvatre sv. zakramente prejemajo, če jim večkrat ni mogoče.

Kvatre pa imajo še nek poseben pomen. Ob kvatrih so namreč nekdam duhovne posvečevali. Kedar duhovne posvečujejo, morajo škof in duhovni pred vsakim žegnomo vsaj en dan se postiti; in ker se delijo navadno tri zadnji blagoslovi ali redi zaporedoma, zato je tedaj tudi ob kvatrih tri dni zapovedan post. Nekdaj mladih duhovnov niso imeli toliko let pri škofiji kakor zdaj, ko je nalašč zato postavljeni duhovni podučujejo in pripravljajo, ampak pripravljali so se tudi po družih mestih in po deželi. Da bi pa kateri ne vredni v ta sveti stan ne prišel, zato so pred posvečevanjem tudi po deželi imena takih oklicevali, ki so želeli v duhovski stan stopiti. Kakor zdaj ženine in neveste oklicujemo, tako so nekdam oklicevali tudi duhovne, da je vsak lahko povedal, če je kaj napačnega vedel. To se je godilo pa tudi za tega voljo, da so verni ob kvatrih Boga prosili za dobre in pobožne mašnike. Te navade sicer zdaj več ni; kvatre so pa še ostale; ostala je pa tudi še dolžnost, da ob kvatrih za dobre in pobožne mašnike molimo, in da se tudi v ta namen postimo. In ta dolžnost je zdaj toliko večja, kolikor duhovnov vedno bolj primanjkuje. Samo v naši ljubljanski škofiji je čez 140 služeb praznih in jih bo čez dalje več, ker je veliko duhovnov že starih; v semenišče jih pa vedno manj dohaja. V družih, sosednih škofijah je pa še slabše; posebno na Koroškem je v tem obziru prav žalostno. Kjer je bilo popred v semenišču zmiraj okoli 80 bogoslovcev, tam jih je zdaj komaj polovica. Kjer je bil popred kaplan, ga zdaj ni več; kjer so bili trije ali dva, tam je zdaj komaj eden. Imeli ste pri vas vedno kaplana; zdaj je šel in težko bo vas kdo še včakal, da bi družega dobili, ker je gosposka to službo izbrisala.

I. Kaj pa je vendar temu vzrok, da je vedno manj duhovnov?

Na to naj vam danes kvaterne nedeljo ob kratkem odgovorim; zraven pa naj še pristavim;

II. Kaj storiti, da bo zopet več duhovnov?

Le zvesto poslušajte!

Razlaga.

I. Človek navadno kako dobroto še le potlej prav spozna, ko mu jo Bog odvzame. Tako je postavim z zdravjem. Enako je pa tudi z duhovni. Dokler jih na zbiranje imajo, malo na nje porajtajo, ali jih pa še zaničujejo in preganjajo; ko jih pa smert pobere, ali ko jih manj imajo, potlej čutijo, kaj so zgubili. Kaj pa je vendar vzrok, da je duhovnov zmiraj manj?

1. Brezverni, materijalistični duh časa. — Kjer vera peša, ali kjer se zgublja, tam tudi duhovnov ne potrebujejo, in če jih imajo, je zaničujejo. In ravno dandanešnji je nek čuden duh ljudi že tudi po deželi prevzel, ki mislijo, da vere treba ni, ali da je stvarjen človek le za ta svet. Odkar so toliko novih znajdeb naredili in marsiktero do zdaj skrito moč odkrili, mislijo, da bodo overgli tudi vero in razodenje božje. Sploh se ljudje obnašaja, kakor bi po smerti nobenega življenja več ne bilo; zato pa tudi ne marajo za verske in cerkvene tolažila in pomočke; zato le tukaj uživajo, kar in kolikor morejo; zato zidajo in delajo palače in stanovanja, kakor da bi vedno imeli tukaj ostati. Kdor pa je enkrat vero odvergel ali malomaren do nje postal, takemu duhovna treba ni; duhoven je takemu še na poti; k večemu ga pred smertjo k sebi pusti zavoljo lepšega. Koliko je takih, ki se bahajo, da so bili zadnjikrat pri spovedi, ko so šole zapustili, ali ko so se ženili!

2. Sedanje srednje šole. Njih osnova je taka, da bi se mladina po teh šolah izučila za ta svet. Da bi se blažila mladina na duhu in se vadila kerš. življenja, za to srednje šole ne skerbe. Kerš. nauk do zdaj še terpe, pa bi ga nekteri tudi že radi odpravili; k sv. mašam dijakov v delavnikih skoraj več ne vodijo; k spovedi je komaj trikrat na leto puščajo, k procesijam križevega tedna jih več ne vodijo. Zraven pa se nahaja še kak učitelj, ki lutranstvo v zgodovini hvali in mu pred katoliško vero prednost daje, ali pa v naravoslovji uči, da je človek le neka bolj popolnoma opica. — Marsikteri mladeneč, ki je veren in pobožen z dežele prišel v šole in mislil duhoven postati, zapusti latinske šole ves neveren in se po svetu potegne.

3. Nova vojaška postava, ki tudi dijake, bogoslovce in redovnike sili pod mero. Marsikteri bi rad bil duhoven, ali vojaščina mu vse zmede; zato se pa tudi kmečki starši boje, dajati svoje sinove v šole, ker si mislijo: Čemu ga bom dajal študirati za vojake? — Tukaj se pa tudi vidi, koliko je na volitvah ležeče. Ko bi na Dunaju več pravih katoličanov v zboru sedelo, bi ne imeli take postave. Kakoršne može si sami izvolite, takošne postave bote imeli. Kaj je pač vladi pomagano z nekterimi bogoslovci pri armadi? Koliko je pa postopačev, ki ne vemo kam ž njimi; take naj bi raje k vojakom jemali.

4. Slaba izreja. Nekdaj so starši premožnih stanov, če so imeli več sinov, vsaj enega za duhovski stan odločili; zdaj so le redki taki. V vsak drug stan ga raje dajo; tudi kmečki starši jih že pogosto le v realko, ne pa v latinske šole pošiljajo; češ, da bodo prej svoj kruh služili. Velikokrat tudi starši nimajo spoštovanja do duhovnov in v pričo otrok zaničljivo od njih govore; ali pa jih še tožit hodijo, če je duhoven njih otroka malo okercal. Da potlej otroci veselja nimajo do tega stanu, to se samo zastopi. Posebno po mestih duhovni skoraj nič več spoštovanja nimajo; ta stan se

dozdeva ljudem najzadnji, ki je bil enkrat najpervi in je še prvi v očeh pravega katoličana. Kaj smo mogli unega leta v časnikih brati? Glasoviti grof Korinski, ki je svojo ženo umoril, in ki je bil v ječo za čas svojega življenja obsojen, pisal je svojemu očetu pismo, v katerem očeta prosi, da naj ga iz ječe spravi. Če mu ven pomaga, hoče vse rad storiti, če ni drugače, je pripravljen, tudi duhoven postati! Ali je mogoče še več zaničevanje duhovskega stanu? Za vislice zrel hudobnež misli, da bo duhovskemu stanu čast naredil, če postane duhoven!

5. Slabi dohodki. Gosposka je vsem stanovom plačo zboljšala; vradniki so posebno bogato obdarovani; tudi učiteljem so plače poravnali in povikšali. Saj jim nismo nevoščljivi, ali vendar je žalostno, da duhoven je zadnji na versti. Duhoven je moral ravno toliko študirati kot vradnik ali še več, pa ima komaj četerti del njegovega plačila. Vlada spozna, da ima duhoven premalo in tudi zdaj nek poboljšek ponuja, pa reč je taka, da se ne upa vsak z dobro vestjo prositi za tak poboljšek.

II. Tako bi lahko še kaj naštel, pa naj bo tega zadosti. Vidite, da to ne more mladega človeka v stan vabiti, v katerem je veliko zatajevanja treba, kateri veliko težav in zaničevanja, zraven pa malo časti in sreče in dobička prinese. Zatoraj dajmo si odgovor: Kaj je tedaj storiti, da bo zopet več duhovnov?

1. Starši jih morajo bolj v šole pošiljati, in že z mladega na to napeljevati. Pobožna Ana je Samuela Bogu v službo posvetila, ko ga je še pod srcem nosila. Tako tudi pobožne kerš. žene še zdaj delajo. Če bi vsaka fara tako malo duhovnov dala, kakor naša, potem bi jih še toliko ne imela škofija, kolikor jih zdaj ima. Hvalite se, da imate tako dobra zemljišča in največe gojzde, da bi pa ktereга svojih sinov v šole odločili, tega pa nočete. Res, da vas vojaščina straši, res, da je tu in tam spodletelo, ko so sina na to študirati dali, pa to vas ne sme strašiti. Če imate dober namen, bote pri Bogu plačilo prijeli, čeravno bi vam spodletelo, kar ste namerjali s svojim sinom. Morate pa tudi Boga za pomoč prositi in otroke še na to napeljevati. In če tudi vojaščina nagaja, Bog ima še zmiraj toliko moči, da si služabnikov lahko tudi iz kamna naredi.

2. Spoštujte duhovne, ubogajte je, pomagajte jim in molite za nje. Vsak delavec je svojega plačila vreden in on, ki altarju služi, naj tudi od altarja jé. Toraj jim odrajtujte, kar jim gre. Pa tudi z lepim vedenjem in kerš. življenjem njih težaven stan polajšujte, ne da bi ga še bolj obteževali. Posebno pa molite za nje. Vidite kako velika je žetev, nas pa zmiraj manj; toraj prosite gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev!

Sklep.

S tem pa, da sem vas opominjal, naj bi premožni kterega svojih sinov na duhovski stan se učiti dali, ne mislim, da bi kterega v to silili, če sam noče. Ako ga Bog kliče, bo že sam rad stopil v ta stan; prisiljena reč pa nikoli ni dobra, najmanj pa tukaj. Taki prisiljeni duhovni so največi reveži. Tepeni so sami in ljudje, kterim so poslani. Boljši nobenega duhovna, kot tacega. Toraj še enkrat rečem: Prosimo Boga posebno danes kvaterno nedeljo; prosimo ga prav goreče, da naj pošlje več delavcev v svojo žetev. Amen.

Pridiga za god sv. Marka evangelista.

(Življenje sv. Marka in procesija tega dne. Gov. F. R.)

„Prosrite in se bo vam dalo, išcite in bote našli, terkajte in se bo vam odperlo.“

(Luk. 11, 9.)

V o d.

Razsajala je po vsej Italiji strašna kuga; zrak je bil tako okužen, da je vsaki, komur se je zdehalo, ali kteri je kihnil, koj pri tej priči se zvernil na tla in naglo umerl. Takrat je postala navada, da so ljudje klicali „Bog pomagaj,“ če je kdo kihnil, zdehajočim so pa usta križali. Glejte, kako lep keršansk pomen ima ta navada in kako lepo je vedeti take reči! — Tedaj, bilo je leta 590 je napravil sv. papež Gregor Veliki ravno na dan sv. Marka procesijo, da bi na njej prosili Boga usmiljenja in pomoči, in naj bi Bog odvernul od ljudi šibo svoje jeze. Kako stara je toraj že procesija današnjega dne!

Da je pa procesija na god sv. Marka že starejša, kot od leta 590, to spoznamo iz neke nam še ohranjene pridige, katero je govoril ta sv. papež v ravno tistem letu na god sv. Marka evangelista. V njej tako-le pravi: „Ljubljeni bratje! praznovanje vsake letne pobožnosti nas opominja, naj litanije, ktere sploh večje litanije imenujemo, z božjo pomočjo pazljivo in pobečno obhajamo.“ Ime „veče litanije“ pomenja pa križnega tedna in današnjega dne procesije, ker so se te dni že z davnega molile litanije.

Da pa to procesijo z večjo pobožnostjo in zastopnostjo obhajate, zato vam hočem prav kratko razložiti življenje sv. Marka, in vam povedati pomen današnje procesije. P. m.!

Razlaga.

1. Svetega Marka mladost. — Sveti Marka je eden čveterih evangelistov; on si je s tem pripravil sloveče ime in ve-

liko zaslužnje, da je popisal v svojem evangelji zgodbe in nauke iz življenja našega Zveličarja. On je bil Judovskega rodu, v Jeruzalemu rojen in je bil v rodu sv. aposteljnu Barnabu. Živel je sicer že ob času Zveličarja, pa ni bil med njegovimi učenci. Še le po vnebohodu Kristusovem se je prijel keršanske vere. Sveti Peter ga je kerstil, zato ga imenuje tudi svojega (dubovskega sina). V hiši njegove matere Marije so se shajali skrivaj kristjani na božjo službo, in ravno to je menda bilo povod ali vzrok, da je on sprejel keršansko vero. — Kristjani! glejte koliko zamore vsakdanja družba do človeka, in koliko zamore kerš. mati čez svoje otroke. Med svetimi boš svet, med pravičnimi sam pravičen postaneš; kdor pa med volke gre, bo ž njimi tulil, in kdor med hudobne gre, bo ž njimi hudoben postal. Zatoraj glejte vi vsi, kam da zahajate, med kako družino se znajdete. Kerš. matere, učite svoje otroke z mladega že moliti in Bega v česti imeti, vadite je pa tudi, da bojo naglo in radi ubogali. In vi kerš. posli, ki se znajdete med tujimi ljudmi! ako ste našli kako pobožno hišo, ostanite v njej in skerb imejte, da bojo gospodar in gospodinja zadovoljni z vami. Če ste pa v kaki hiši, kjer ne godi se prav po keršansko, varujte se, da sami ne bote zapeljani. Boljše je za vas, da tak kraj zapustite; znabiti pa zamorete po svojem pobožnem življenji koristiti hiši. Čudno dela gnada božja s človekom, da včasi rahla beseda kakega pobožno živečega posla zamore, kar vse podučevanje in svarjenje viših storiti ni moglo.

2. Sveti Marka kerš. vero razširja. — Sveti Marka je spremljeval iz začetka sv. Paveljna in Barnaba, pa težavnih potov ni mogel prenesti, zato se je povernil v Jeruzalem in je šel s sv. Petrom v Rim, kjer mu je pomagal sv. vero oznanovati. Tam je spisal tudi svoje sv. evangelje po nauku sv. Petra, kateri mu je evangelje tudi poterdil, da ima tako veljavo, ko da bi ga Peter sam zapisal. Kakor je sv. Peter vse sam videl in slišal, kaj je Jezus učil: tako je tudi sv. Marka vse sam videl in slišal, kaj je od Kristusa sv. Peter učil. Pozneje je prišel sv. Marka spet v Judejo in hodil s svetim Barnabom po Cipru in drugih krajih kerš. vero oznanjat. Ko je bil Pavelj v Rimu vjet, takrat je prišel tje tudi sv. Marka. Tam je bil sodelavec pa tudi edina tolažba vjetima apostelnoma Petru in Pavlju. Kratko pred njih smertjo se je podal črez morje na Egiptovsko, in je v Aleksandriji z velikim pridom sv. vero oznanjal, in postal prvi škof tega mesta. — Kristjani! aposteljni so po razširjevanji božjega nauka obličje zemeljsko ponovili: pa tudi vsak priprost duhoven bi zamogel po Jezusovem sv. nauku, kterege oznanja na pridižnici, v spovednici, pri bolnikih in v šoli med otrokami, dosti dobrega storiti, ako bi ga ljudi poslušali, nauke voljno sprejemali in po njih živeli. Vendar dosti je prav nevednih, kateri pa mislijo, da jim naukov ni več potreba; dosti prevzetnih, kterim je cerkev in v cerkev hoditi prenizko. Pri takih vse priza-

detje duhovnikov le malo sadu obrodi. Misijonarji med zamorci v Afriki in med divjaki v Ameriki pa na glas hvalijo Boga, da jim tako vidno blagoslavlja njih trud. Vendar ne čudimo se, ložeje boš divjaka do pravega Boga pripeljal, kakor odpadenega kristjana zboljšal, kateri misli, da že vse ve in zna, pa da mu naukov ni več treba.

3. Sveti Marka za pravo vero umerje. — Kar je sv. Marka s svojimi ustmi in po svojem pisanem sv. evangelji učil, za to je zastavil in dal tudi svoje življenje. Pripoveduje se pa tako-le: Sveti Marka je bil ravno na veliko noč, ko je božjo službo opravljal, od nevernikov zgrabljen in zvezan. Po ulicah mesta Aleksandrije so ga vlačili ves dan tako, da so bila tla in kamenje barvana od njegove kervi. On je pa med tem le Boga hvalil, da je bil vreden spoznan, zavoljo Jezusovega imena terpeti. Ko se je približal večer, veržejo ga v ječo, v kateri ga je tolažila neka nebeška prikazen. Angelj božji se mu je prikazal in mu rekel: „Marka, služabnik božji, tvoje ime je zapisano v bukvah večnega življenja, in tvoj spomin se bo ohranil vekomaj; viši angelji pa ponesó tvojo dušo v nebesa.“ Tudi je vidil Jezusa Gospoda, kateri mu je rekel prijazne besede: „Mir ti bodi, Marka, moj evangelist.“ Neizrekljivo veselje je zdaj napolnilo sv. Marka, da je vso noč Boga hvalil in pomoči prosil. Ko se pa dan stori, pridivjajo spet neverniki in ga na novo vlačijo po mestu, dokler ni izdihnil svoje duše, in jo dal nazaj v roke svojega stvarnika.

4. Svetega Marka počeščenje. — Umerl je in tek svojega življenja je končal sv. Marka za čas cesarja Nerona leta 68 po Kristusovem rojstvu. Kristjani so poiskali in zbrali svete ostanke njegovega trupla, pa ga pokopali na kraju, kjer so se po navadi k molitvi shajali. Leta 310 se je tam neka cerkev pozidala, pozneje so pa svetinje Markove v Aleksandrijo prenesli. Leta 815 so pa bile svetinje v Benetke prepeljane, kjer še zmiraj njegov spomin prav slavno obhajajo. Pa tudi vsa kerš. cerkev se spominja sv. Marka in na dan 25. aprila očitne procesije opravlja. — Kristjani! Častitljive so procesije že zavoljo njih starosti. Sto in sto let je med tem minulo, pa na milijone in milijone ljudi je iskalo in našlo v procesijah blagoslov božji in mir vesti. Kdo si pa ti, da hočeš svoj jezik brusiti nad takimi pobožnostmi? Ko bojo že dolgo trohnele tvoje kosti, in ko svet tvojega imena ne bo več poznal: še takrat bojo sveti cerkveni obredi v navadi in bojo še ljudi osrečevali. Kako abotno in zlobno je toraj, ako se hočeš rečem posmehovati, ktere so bile v duhu božjem vpeljane, in po moči božji ohranjene. Naj se jim smejiš ali se ž njimi norčuješ, ali je spoštuješ: ohranile se bojo vendar le; v prid bojo tebi pa samo takrat, ako je s serčno pobožnostjo in z verno gorečnostjo opravljaš.

(Konec prihodnjič.)

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Tobeitz Jan. je dobil mestno faro v Št. Andrašu, č. g. Oman Fr. pa faro Knezovo, in č. g. Kasel Jož. faro Čanjče. Č. g. Strojnik Jož. gre za provizorja v Glauhofen. — Razpisane ste fari št. Mihel pri Wolfsbergu do 10. in Čače do 12. aprila. — Umerl je č. g. fajm. Karl Wasina. R. I. P.

Ljubljanska škofija. Č. g. Razboršek Jož. je dobil faro na Berdu. Č. g. Kutnar Ign. se je odpovedal fari na sv. Gori. Č. g. Pibernik Ant. fajm. v Ložkem potoku gre v pokoj. — Umerla sta čč. gg. Brolih Mat. dekan in Čemažar Jan. R. I. P.

Lavantinska škofija. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Dovnik Fr. v Šoštanj, Kosar Iv. v Laporje, Ostrožnik A. v Skale, Cizej Fr. v št. Pavelj pri Preboldu, Lampl I. v Pišeče in Rodošek A. v Reichenberg. V pokoj sta se podala čč. gg. župnika Graber Mih. pri sv. Urbanu in Kalin Fr. v Rajhenbergu. — Umerl je č. g. župnik Ramor Ferd. R. I. P.!

Terzaška škofija. Prestavljeni so čč. gg. duhovniki: Hrovat Andrej je šel za duh. pomočn. v Mune; Mikiša Andrej novoposv. gre za duh. pomočn. v Opertlo; Komiso Franc od tam v Grizinjanj za duh. pomočn., od tod Vidali Dominik v Kostanjo za župniškega oskerbnika. Č. g. Spanio Anton se je odpovedal župniji v Kostanji in se podal v svojo rojstno škofijo Kjožjo.

Za pridigarje in katehete!

V tiskarnici družbe sv. Mohora v Celovcu je ravnokar izšla knjiga pod naslovom: Ant. Mart. Slomškega zbrani spisi: Basni, prilike in povesti. Zbral in vredil M. Lendovšek, katehet v Ptuj.

Za domače branje, pridigarje, katehete in tudi učitelje je knjiga kakor nalaš. Nahaja se v njej prav veliko prelepih izgledov, povestic in zgodeb (77 basen in prilik, 102 povesti, 100 pripovedek za otroke in 100 pravljic), katere se dajo pri keršanskem nauku, pridigah in v šoli kaj dobro porabiti.

Knjiga obsega 25 pol ali 400 strani in jej je cena v primeri nizka: Broširan iztis 1 gl. 20 kr., terdo vezan 1 gl. 30 kr. Naj nikdo ne zamudi, si naročiti to knjigo. Dobiva se pri vseh bukvarjih. Kdor pa denar franko naravnost tiskarnici družbe sv. Mohora v Celovec pošlje, dobi tudi knjigo franko poslano.

Na svitlo daje A. Einspieler; vreduje pa Fr. Rup.

Natisnila tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovcu.